

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו
א 1221/08 (בשא 4561/08)
חדד חנוך נ. פניקס הישראלי
(בתיק חדר חנוך נ. פניקס הישראלי)
ת.פתיחה: 20/02/08 סדר דין: רגיל

1. חנוך חדר ת.ז. 25232059
2. אליעזר בנד, ת.ז. 050510379
3. אבישי מכלוף, ת.ז. 027388818
4. הילה פלדמן, ת.ז. 037355054
5. שלום רובין, ת.ז. 057335028
6. דוד בן אלי, ת.ז. 51368124
7. אביב רויף, ת.ז. 29534724
8. יאיר כהן, ת.ז. 22474183
9. אברהם חדר, ת.ז. 31557051
10. רמאל סאינה, ת.ז. 49297856
11. יתושע ברונשטיין, ת.ז. 50521392
12. אשר איטח, ת.ז. 77729135
13. אילן אביעד, ת.ז. 028102374

כולם באמצעות עוה"ד אמיני אביעד (מ.ר. 34474) ו/או דוד איטח ו/או שני אניס
ממשרד אביעד, איטח ושות', משרד עורכי דין, הארבעה 21, תל אביב, 64739
טלפון: 03-6236130; פקס: 03-6850043 (לחל- "המבקשים")

-נגד-

ובעניין:

1. הפניקס חברה לביטוח בע"מ
מרחוב דרך השלום 53, גבעתיים 53454
טלפון: 03-7332222/2003; פקס: 03-5735252/5151

2. מנורה מבטחים - חברה לביטוח בע"מ
מרחוב אלנבי 115, תל-אביב 65817
טלפון: 03-7107777; פקס: 03-7107788

3. כלל חברה לביטוח בע"מ
מרחוב דרך מנחם בגין 48, תל-אביב 66180
טלפון: 03-6387777; פקס: 03-6387676

4. הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ
מרחוב שנקר אריה 2, תל-אביב 68010
טלפון: 03-7962666; פקס: 03-5167731

5. איילון חברה לביטוח בע"מ
מרחוב אבא הלל סילבר 12, רמת גן 52008
טלפון: 03-7569090; פקס: 03-7569099

6. מגדל חברה לביטוח בע"מ
מרחוב היצירה 1, קרית אריה, פתח-תקווה 49512
טלפון: 03-9295050; פקס: 03-9201020

7. ישיר איי.די. איי חברה לביטוח בע"מ - ביטוח ישיר
מרחוב אפעל 35 פתח-תקווה 49511
טלפון: 03-5650957; פקס: 03-5611395

8. שומרה חברה לביטוח בע"מ
מרחוב הסיבים 23, פתח תקוה 49517
טלפון: 03-9251111; פקס: 03-9214620

9. תראל חברה לביטוח בע"מ
מרחוב דרך אבא הלל 3 - בית תראל - רמת-גן מיקוד 52522
טלפון 03-7547777 פקס 03-7547100

10. מ.מ.ס.י מועדון מכוניות וסיירות בישראל ע"ר
מרחוב הרכבת 20, תל אביב 61360
טלפון: 03-5641122; 03-5641163

(לחל- "המשיבות")

אומדן נזק לקבוצה: בגדר סמכות בית משפט המחוזי (מעל 2,500,000 ₪)

בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית

מוגשת בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת כדלקמן:

א. לאשר את התובענה המצורפת לבקשה זו (להלן – **"התובענה"**), כתובענה ייצוגית מכח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן – **"חוק תובענות ייצוגיות"**) ולתת הוראות בקשר לתובענה הייצוגית, כמפורט להלן.

התובענה אותה מבוקש לאשר כתובענה ייצוגית מצורפת לבקשה זו ומסומנת כנספח "א".

ב. לקבוע בהתאם לסעיפים 10 ו-14(א)1. לחוק תובענות ייצוגיות כי הקבוצה בשמה מוגשת התובענה הייצוגית תוגדר כדלקמן:

הקבוצה המיוצגת המוצעת תכלול כל מבוטח אשר רכש פוליסת ביטוח מקיף ו/או מנוי לכיסוי ביטוחי של חבילה ספציפית מאת מי מבין המשיבות לבקשה זו (להלן – **"המשיבות"**), ואשר שילם בשבע השנים האחרונות, במסגרת פוליסת ביטוח מקיף לרכב, פרמיות ו/או דמי מנוי עבור כיסוי ביטוחי למכשיר רדיו/טייפ/דיסק/מערכת שמע לרכב, ואשר בדגם הרכב הספציפי אשר בגינו שילם המבטח את הפרמיה האמורה, מורכבת מערכת שמע אינטגראלית מקורית (להלן – **"מערכת שמע אינטגראלית"**) אשר הינה בלתי ניתנת לגניבה ו/או שגניבה של מערכת שמע מעין זו הינה כה חריגה ונדירה עד כי יש לראותה ככזו שסיכויי גניבתה שואפים לאפס (להלן – **"הקבוצה המיוצגת המוצעת"**); לחילופין יתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע הגדרה אחרת לקבוצה;

ג. לאשר בהתאם לסעיף 13 לחוק תובענות ייצוגיות, את התובענה כתובענה ייצוגית, בכל שינוי שבית המשפט הנכבד יחליט עליו ביחס לבקשה, הכל כפי שיראה בעיני בית המשפט הנכבד ראוי לשם הבטחת ניהול הוגן ויעיל של התובענה הייצוגית;

ד. לקבוע בהתאם לסעיף 14(א)2 לחוק תובענות ייצוגיות, כי המבקשים יהיו התובעים הייצוגיים וכי בא כוחם החתום על בקשה זו יהיה בא-כוח המייצג;

ה. לקבוע בהתאם לסעיף 14(א)3 לחוק תובענות ייצוגיות כי עילות התובענה הינן, כדלקמן:

ה.1. ביטול ההוראה הספציפית בפוליסת הביטוח הנוגעת לכיסוי ביטוחי למכשיר רדיו/טייפ/דיסק/מערכת שמע לרכב ברכב המבטח בו מורכבת מערכת שמע אינטגראלית זהשבה בהתאם של הסכומים אותם שילם המבוטח בגין כך, זאת מכח הוראות חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן – **"חוק החוזים"**);

ה.2. הטעיה לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – **"חוק הפיקוח"**);

ה.3. הטעיה לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן – **"חוק הגנת הצרכן"**);

ה.4. עשיית דבר שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן כמשמעותו בסעיף 58 לחוק הפיקוח;

ה.5. עשיית דבר שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן כמשמעותו בסעיף 3(ב) לחוק הגנת הצרכן;

ה.6. הפרת חובת הגילוי לפי סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן;

ה.7. הפרת הוראת סעיף 11 לחוק המכר, התשכ"ח-1968;

ה.8. עוולת הרשלנות, כמובנה בסעיפים 35 ו-36 לפקודת הניזקין [נוסח חדש] (להלן – **"פקודת הניזקין"**);

ה.9. הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הניזקין;

ה.10. עשיית עושר ולא במשפט לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשלי"ט-1979 (להלן – **"חוק עשיית עושר ולא במשפט"**);

ה.11. הפרת החובה לקיים חוזה בתום לב בהתאם לסעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים (חלק כללי), התשלי"ג-1973 (להלן – **"חוק החוזים"**);

ה.12. כל עילה אחרת העולה מן העובדות המובאות בבקשה זו.

ו. לקבוע בהתאם לסעיף 14(א)4 לחוק תובענות ייצוגיות כי הסעד המבוקש הינו פיצוי לכל חבר בקבוצה המיוצגת בגין הניזק שנגרם לו בגין עילות התביעה.

- ז. ליתן צו עשה כנגד המשיבות, שיורה על החזר הסכומים שנגבו על ידי המשיבות שלא כדין, כתשלום פרמיה עבור כיסוי ביטוחי למערכת שמע אינטגראלית, אשר הינה בלתי ניתנת לגניבה ו/או שגניבתה הינה כה חריגה ונדירה עד כי יש לדאוגה ככזו שסיכויי גניבתה שואפים לאפס ומשכך, אין ולא ניתן לחייב בתשלום פרמיה (כפי זו שנגבתה) בגין ביטוח מפני גניבתה.
- ח. ליתן צו עשה כנגד המשיבות, שיורה לכל אחת ואחת מהן להמציא לידי המבקשים העתק המסמכים הבאים לצורך בירור וכימות הנזק הנתבע וזיהוי מזדיק של הקבוצה, כדלקמן:
- ח.1. העתק צילומי של תדפיסי דוחות שירות בדבר אספקת מערכת שמע חלופית למי מבין חברי הקבוצה במהלך שבע השנים האחרונות, ככל שניתן שירות מעין זה;
- ח.2. העתק צילומי של פירוט שווי הפרמיה הספציפית שנגבתה מאת מבוטחי כל אחת מהמשיבות בגין רכיב מערכת השמע האינטגרלית;
- ח.3. העתק צילומי של פירוט החיובים בהם חויבה כל אחת מהמשיבות מאת קבלן המשנה אשר סיפק בעבור זו את השירות הנדרש בקשר להחלפת מערכת השמע לכשנדרשו לכך מבוטחיה, ככל שאכן התקשרה מי מבין המשיבות עם קבלן משנה מעין זה;
- ח.4. העתק פניות שנעשו על ידי מי מבין חברי הקבוצה בדרישה לביטול הפרמיה שבגין מערכת השמע האינטגרלית;
- ח.5. העתק של כל סיכום דברים שנעשה בין המשיבות ו/או מי מטעמן לבין קבלני משנה בקשר עם אספקת השירותים נשוא מערכות השמע האינטגרליות ובהתאם לפוליסה.
- ט. לחילופין להורות על כל סעד אחר לטובת הקבוצה המיוצגת, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, בהתאם לסעיף 20ג) לחוק תובענות ייצוגיות;
- י. להורות בהתאם לסעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות, כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם באופן שייקבע על ידי בית המשפט הנכבד וכי המשיבות ישאו בהוצאות הפרסום;
- יא. לקבוע את שכר טרחתם של עורכי הדין המייצגים את התובע בתובענה הייצוגית בשיעור שלא יפחת מ- 15% מהסכום שיפסק בתוספת מע"מ כדין, עבור טיפול בתובענה בערכאה הראשונה.
- יב. לקבוע כי חלק מסוים שייקבע בית המשפט הנכבד מתוך הסכום ו/או שווי הסעד שיפסק, לאחר ניכוי ההוצאות ושכר טרחת עורך דין, בשיעור שלא יפחת מ- 5% משווי הסעד הכולל שיפסק לטובת כלל התובעים, ישולם למבקשים, אשר טרחו בהגשת התובענה ובהוכחתה.
- יג. ליתן הוראות נוספות בדבר הדין בתובענה כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון. כן יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבות בהוצאות בקשה זו ובשכ"ט ע"י"ד בצירוף מע"מ כדין בגינת.

ואלו הם נימוקי הבקשה:

1. מבוא - פתח דבר

1.1. בעניינו, מתקיימים הרציונל והמהות לפיהם ניתן וראוי לצרף את המשיבות לתובענה אחת דנא - **וזאת כיוון שהשאלות בעובדה ובמשפט אשר נמצאות במחלוקת בכל העניינים המפורטים חוזרות על עצמן**. יתר על כן - הלכה ולמעשה עומדות לבירור בהתייחס לכל הפוליסות נשוא הבקשה דנא, אותן שאלות משפטיות ועובדתיות - בין היתר, שאלת פרשנותן של הוראות הפוליסות בהתייחס לביטוח סוג מערכות השמע המותקנות ברכבים נשוא הבקשה דנא, שאלת חוקיות גביית הפרמיות ואופן התנהלותן של המשיבות בעת ההתקשרות עם המבקשים. בית המשפט הנכבד יידרש ליתן בכל אחת מן הבקשות תשובות לשאלות הללו, ומחן גם תיגזר גם הכרעה דומה - חובת הפיצוי/ההשבה החלה על כל אחד מהמשיבות כלפי חברי הקבוצה.

משכך, ועל מנת לייעל את בירור הבקשות, להגיע לתוצאה צודקת ולמנוע כפל התדיינות ופסיקות סותרות, הוגשה הבקשה דנא במקשה אחת. דומה בהקשר זה, כי איחוד הדין וצירוף כל המתדיינים כבעלי דין, ימנע בזבז זמן שיפוטי ויהא נכון [וראוי] בנסיבות העניין.

1.2. עניינה של הבקשה דנא אשר בצמוד לה מוגשת תביעה זו הינו, בין השאר (ובעיקר), **בהטענה חמורה, באי גילוי ובהתעשרות של המשיבות שלא כדין על חשבון מבוטחיהן**. זאת, באמצעות גביית תשלום פרמיה בגין כיסוי ביטוחי [רו"ס] מפני גניבתה ו/או החלפתה של מערכת השמע האינטגרלית, במסגרת פוליסת ביטוח מקיף לרכב, אותו כרתו (וכורתות) המשיבות עם כל אחד ואחד מבין יחיד הקבוצה.

1.3. למעשה המדובר בגביית שווא, בגין מרכיב שבפועל לא נדרשות אלו לממשו ו/או שנדרשו לממשו בהיקף בה זניח, עד כי נראה שלא היה ועדיין ראוי לחייב בגינו סכום כלשהו ו/או סכום ביטוחי השווה לזה הנגבה מאת מי שאין מותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגראלית.

חמור מכך, המשיבות כלל לא טרחו ליידע ו/או לגלות למבוטחיהן, כי ניתן ואף נכון להסיר מפוליסת הביטוח את הכיסוי הביטוחי של מערכת השמע האינטגראלית ובאמצעות כך להפחית את תשלום הפרמיה המשולמת בגינו לשווא כאמור. ובמה דברים אמורים:

1.3.1. המשיבות 1-9 הינן חברות ביטוח, המנפיקות פוליסות ביטוח למבוטחיהן, בין היתר, פוליסות ביטוח מקיף לרכב (להלן – פוליסת הביטוח). פוליסת הביטוח המקיף אצל כלל המשיבות בעניין דגן כללה כיסוי נוסף (רייזר) עבור ביטוח רכיב מערכת השמע המותקנת ברכב המבוטח. המשיבה 10 מנפיקה פוליסת ביטוח למרכיב הרייזר בלבד (לצד מרכיבים נוספים דוגמת שבר שמשות וכיו"ו).

1.3.2. הולדתו של סעיף ביטוחי זה הינו בשנים עברו (עד סוף שנות ה-90 לערך), עת היו מותקנים בכלל הרכבים מערכות שמע אשר היו ניתנות להחלפה ו/או שליפה (בדור ה"מתקדם"), אשר היו ניתנות לגניבה. ואולם, במהלך השנים וכבר החל משנות האלפיים, החלו יצרני הרכב לייצר רכבים בהם מותקנות מערכות שמע מקוריות אינטגראליות, המתוברות לרכב בחיבור של קבע כחלק ממכלול הקיים על לוח מחוונים אינטגרלי (Dashboards).

במצב דברים זה, גניבת של מערכת שמע אינטגרלית מעין זו הינה כה חריגה ונדירה עד כי יש לראותה ככזו שסיכויי גניבתה שואפים לאפס. למעשה, גניבת מערכת שמע מעין זו, תיעשה בכל המקרים בעת גניבת הרכב כמקשה אחת. במצב דברים זה, תכסה (קרוב לוודאי) פרמיית גניבת הרכב על גניבת מערכת השמע האינטגרלית.

זאת ואף זאת, אף אם אין הח"מ בנדר "מומחה" לדבר, הרי שאין ספק כי הזמן הדרוש לגנב בכדי לפרק את לוח המחוונים האינטגרלי (Dashboards) יתד עם כל מערכת השמע הינו ארוך בעשרות מונים על הזמן הדרוש לפירוק רדיו- דיסק מהסוג ה"ישן" אשר ניתן להוצאה/ שליפה. נטעים ונאמר: כי אף אם ימצא גנב כזה הרי שספק אם הוא יוכל למצוא "לקוחות" לשלל (המסורבל) שגנב. למותר לציין כי "הסלקת" לוח המחוונים מרגע הגניבה ועד למכירה הינו לאין שיעור מסובך יותר ובשל כך הופך את העניין כולו לנדיר ובלתי רלוונטי.

יוצא, אפוא, כי חייב בתשלום פרמיה בגין ביטוח מפני גניבת מערכת השמע האינטגרלית הינו בלתי סביר בעליל, חוסר סבירות זה קם ומזדקר לו גם בשעה שסכום הביטוח אשר נגבה מאת מי מהמבקשים (אשר ברכבם מותקנת מערכת שמע אינטגרלית) הינן שווה לזה הנגבה מאת מי שאין מותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגרלית.

1.3.3. בענייננו, הטעו המשיבות את המבקשים זאת כל אחד ואחד מחברי הקבוצה, אם במעשה ואם במחדל, וזאת באמצעות גביית כספים לשווא ושלא כדין, עבור ביטוח מפני גניבתה ו/או החלפתה של מערכת השמע האינטגרלית.

1.3.4. המשיבות צריכות היו לשאול את המבוטח בקשר להימצאות מערכת שמע אינטגרלית ברכב המבוטח. המשיבות צריכות היו להסביר למבוטח אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגניבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי במקרה ומותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגרלית. המשיבות היו אמורות לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם לאינפורמציה שסיפקו לו ולהפחית לחלוטין ו/או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית את מחיר תשלום הפרמיה נשוא הפוליסה במידה ומותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגרלית. ואולם, זה פקטור, המשיבות לא עשו דבר.

המשיבות מעולם לא גילו ו/או יידעו את המבקשים ו/או את כלל מבוטחיהן כי ניתן להסיר כיסוי ביטוחי זה ובאמצעות כך להפחית את תשלום הפרמיה המשולמת בגינו על ידי מבוטחיהן.

יודגש- המשיבות, בחרו לעשות כן, בחוסר תום לב משוע ועוד ניצול חמור של חולשתם [הצרכנית] ו/או בורותם ו/או חוסר ניסיונם של מבוטחיהן, ומה שנים שחו גובות מאת מבוטחיהן תשלום פרמיה (בלתי סביר לחלוטין) לשווא, בגין כיסוי ביטוחי למערכות שמע אינטגרליות בסך המוערך על ידי המבקשים ככזה שעומד על סך ממוצע של כ- 50 ₪.

1.3.5. במעשיהן מטעות המשיבות את ציבור לקוחותיהן ו/או מבוטחיהן. המשיבות מעוללות ומגעות בציבור מבוטחיהן ובהם המבקשים. המשיבות עושות עושר ולא במשפט, מפרות את חובת הגילוי וחובות חקוקות ונהגות שלא בתום לב כלפי מבוטחיהן- הקבוצה המיוצגת. במסגרת כך, הסבו המשיבות [וממשיכות מידי יום ביומו להסב] נזקים לחברי הקבוצה המיוצגת.

1.4. התובענה דגן מגשימה את כל תכליות ההליך הייצוגי, המוזכרות בסעיף 1 לחוק תובענות ייצוגיות: מימוש זכות הגישה לערכאות של כל אחד ואחד מבין חברי הקבוצה המיוצגת, אשר נזכה הנזק הקטן (יחסית) שנגרם לכל אחד ואחד מהם מתקשים לממש את זכותם זו; אכיפת הדין על המשיבות ומתן סעד הולם לאלה שנפגעו מפעולותיהן ו/או מחדליהן של המשיבות.

1.5. זאת ואף זו, סכום חישוב הנזק הנגרם לכל אחד מיחיד הקבוצה הינו חישוב אריתמטי פשוט ביותר. חישוב פשוט זה, יעניק במייד ובאופן פשוט ביותר את הנזק שנגרם לכל מבוטח. בהתאם להעתק פוליסות הביטוח שהנפיקו המשיבות למבקשים, ניתן להבחין כי סך כלשהו אכן נגבה בפועל בגין הכיסוי הביטוחי כאמור. בהתאם לבדיקות שנערכו על ידי המבקשים סך זה מוערך בכ- 50 ₪. ברי, כי הכפלת הערך כאמור, ו/או הכפלת הערך הנכון שייקבע בהתייחס למרכיב הסיכון המופחת [משאר בעלי הרכבים שאין מערכת אינטגרלית מותקנת ברכבם] שיש לייחס לחברי הקבוצה ו/או הערך הנכון לאחר גילוי פרטים ותנאים על ידי המשיבות, במספר חברי הקבוצה המיוצגת הינו חישוב אריתמטי פשוט ביותר.

1.6. סכום הנזק הנמוך (יחסית) ואופן חישובו הפשוט הופכים אף הם את התובענה דגן לתובענה המתאימה באופן מובהק להתברר בדרך של תובענה ייצוגית. כך כפי שנפסק מפני כבי השופטת פלפל בת.א. 1980/04 ענר ג' כלל חברה לביטוח בע"מ (ניתן ביום 12.7.2007), כדלקמן:

"אין מחלוקת כי אחת ממטרותיה של התובענה הייצוגית היא לאפשר לאותן תביעות קטנות" שעלולות להימחק על הסף בבתי המשפט בהיותן De Minimis להתנהל בבתי המשפט. כמו כן, תובעים רבים יעדיפו לעיתים שלא לתבוע בשל הסכומים הנמוכים וכן יהיו כאלה שלא ירצו להתמודד עם תביעות בבית המשפט ולהשקיע בניהולן את המשאבים הדרושים."

כך גם נפסק מפני כבי השופטת פלפל בת.א. 1088/03, בש"א 2373/03 משעול נ' סהר ציון חברה לביטוח בע"מ (ניתן ביום 14.3.2005), כדלקמן:

"המאמין את התביעה הייצוגית, בין היתר, הוא שבגלל היות הסכום שיגיע בסופו של יום לכל אחד מהתובעים נמוך מאד, הם לא הגישו תביעה לבית המשפט, והמתינו לתובע הייצוגי שחיה מוכן להקדיש מזמנו ומכספו, לנהל תביעה מעין זו. (ר' רע"א 4556/94 טצת ואח' נ' א' זילברשץ ואח', פ"ד מט(5) 774; 784 ו-ס' גולדשטיין, תביעה-ייצוג-קבוצתית - מה ועל שום מה? משפטים ט' (תשל"ט) 416).

וראו גם: ס. גולדשטיין וט. פישר, ייחסי הגומלין בין תביעות המוניות לתובענות ייצוגיות, היבטים בסדרי דין, משפטים ל"ד (תשס"ד) 21;

1.7. הצלחתן של התובענה ובקשה זו, תוכל גם להביא להרתעתן של המשיבות מלהמשיך ולהפר את החובות החלות עליהן, לדייק בפרטי פוליסות הביטוח המפורסמים על ידן (בתחומים רבים ומגוונים) ובפרט במסגרת פוליסות ביטוח מקיף לרכב, ולהביא בנוסף לשיפור בכל הנוגע לשמירה ממשית על זכויותיהם של המבוטחים בישראל.

1.8. בבקשה זו להלן נראה כי התובענה ממלאת אחר כל התנאים הנדרשים על פי חוק תובענות ייצוגיות, לצורך הגשתה כיייצוגית.

1.9. לאור האמור לעיל והמפורט בבקשה זו להלן, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את הבקשה דגן ולאשר את התובענה כיייצוגית.

2.1. המבקשים

2.1.1. המבקש מס' 1

המבקש מס' 1, מר חנן חדד, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 1 רכש מאת המשיבה מס' 1, 2 פוליסות ביטוח ל- 2 רכבים שבבעלותו:

2.1.1.1. פוליסה אחת שמספרה 06/19/21/056437, הינה לתקופה שמיום 5.11.2006 ועד יום 31.10.2007, לגבי רכב מדגם וולבו S-60 T-5, ש"י 2001 [מצ"ב כנספח "1"].

2.1.1.2. פוליסת ביטוח שנייה שמספרה 06/19/21/003537 לתקופה שמיום 1.7.2006 ועד ליום 30.6.2007 ולתקופה שמיום 1.7.2007 ועד ליום 30.6.2008 (07/19/21/003537), לגבי רכב מדגם וולבו S-40, ש"י 2002 [מצ"ב כנספח "2"].

כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכביו של המבקש מס' 1, הרי שבשני רכביו של המבקש מס' 1, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "3"]. המבקש מס' 1 שילם למשיבה מס' 1, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 1, סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

2.1.2. המבקש מס' 2

המבקש מס' 2, מר אליעזר בנד, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 2 רכש מאת המשיבה מס' 2, פוליסת ביטוח שמספרה 00-33-07-8-362768, לתקופה שמיום 8.5.2007 ועד יום 30.4.2008, לגבי רכב מדגם טויוטא קורולה החדשה סאן, ש"י 2008 [מצ"ב כנספח "4"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 2, הרי שברכבו של המבקש מס' 2, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "5"]. המבקש מס' 2 שילם למשיבה מס' 2, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 2 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

2.1.3. המבקש מס' 3

המבקש מס' 3, מר אבישי מכלוף, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 3 רכש מאת המשיבה מס' 2, פוליסת ביטוח שמספרה 67-33-07-6-002597, לתקופה שמיום 19.11.2007 ועד יום 31.10.2008, לגבי רכב מדגם וולבו אר-60 אס, ש"י 2006 [מצ"ב כנספח "6"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 3, הרי שברכבו של המבקש מס' 3, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "7"]. המבקש מס' 3 שילם למשיבה מס' 2, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 2 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקשת מס' 4

2.1.4

המבקשת מס' 4, גבי הילח פלדמן, הינה תושבת ואזרחית ישראל.

המבקשת מס' 4 רכשה מאת המשיבה מס' 2, פוליסת ביטוח שמספרה 00-33-162312-07-5, לתקופה שמיום 1.6.2007 ועד יום 31.5.2008, לגבי רכב מדגם טויוטה ראב 4 אוטו, ש"י 2007 [מצ"ב כנספח "8"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבה של המבקשת מס' 4, הרי שברכבה של המבקשת מס' 4, מותקנת מערכת שמע אינטגראלית מקורית [מצ"ב כנספח "9"]. המבקשת מס' 4 שילמה למשיבה מס' 2, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקשת לא הוטל על המשיבה מס' 2, סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקש מס' 5

2.1.5

המבקש מס' 5, מר שלום רובין, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 5 רכש מאת המשיבה מס' 3, פוליסת ביטוח שמספרה 7-15729298-00, לתקופה שמיום 1.9.2007 ועד יום 31.8.2008, לגבי רכב מדגם קרייזלר קרוז פו טי מפואר לימיטד, ש"י 2006 [מצ"ב כנספח "10"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 5, הרי שברכבו של המבקש מס' 5, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "11"]. המבקש מס' 5 שילם למשיבה מס' 3, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 3 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקש מס' 6

2.1.6

המבקש מס' 6, מר דוד בן אלי, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 6 רכש מאת המשיבה מס' 10, מנוי לחבילה (חיצונית) לכיסוי ביטוחי של ארבעה מרכיבים: שדותי רכב וגרידה, רכב תלופי, שמשות ורדיו, לתקופה שמיום 1.10.2007 ועד יום 30.9.2008, לגבי רכב מדגם פולקסוואגן פאסטו, ש"י 2006 [מצ"ב כנספח "12"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המתחננים של רכבו של המבקש מס' 6, הרי שברכבו של המבקש מס' 6, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "13"]. המבקש מס' 6 שילם למשיבה מס' 10, דמי מנוי עבור כיסוי ביטוחי למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם המנוי מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 10 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית.

המבקש מס' 7

2.1.7

המבקש מס' 7, מר אביב רוף, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 7 רכש מאת המשיבה מס' 3, פוליסת ביטוח שמספרה 8-24169684-00, לתקופה שמיום 1.1.2008 ועד יום 31.12.2008, לגבי רכב מדגם פורד מונדאו, ש"י 2006 [מצ"ב כנספח "14"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 7, הרי שברכבו של המבקש מס' 7, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "15"]. המבקש מס' 7 שילם למשיבה מס' 3, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 3 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקש מס' 7 רכש בנוסף מאת המשיבה מס' 5, פוליסת ביטוח שמספרה 2-64-187756/07 א, לתקופה שמיום 8.7.2007 ועד יום 29.2.2008, לגבי רכב מדגם טויוטה קורולה החדשה סאן אוטי, שיי 2008 [מצ"ב כנספח "16"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 7, הרי שברכבו של המבקש מס' 7, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "17"]. המבקש מס' 7 שילם למשיבה מס' 5, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 5 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקש מס' 8

2.1.8

המבקש מס' 8, מר יאיר כהן, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 8 רכש מאת המשיבה מס' 9, פוליסת ביטוח שמספרה 5030231330/08, לתקופה שמיום 1.1.2008 ועד יום 31.12.2008, לגבי רכב מדגם מרצדס 350, CLS קופה, שיי 2007 [מצ"ב כנספח "18"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 8, הרי שברכבו של המבקש מס' 8, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "19"]. המבקש מס' 8 שילם למשיבה מס' 9, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 9 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקש מס' 8 רכש בנוסף מאת המשיבה מס' 4, פוליסת ביטוח שמספרה 74626698/07, לתקופה שמיום 1.1.2007 ועד יום 31.12.2007, לגבי רכב מדגם ב.מ.וו 730 איי אוטו, שיי 2007 [מצ"ב כנספח "20"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 8, הרי שברכבו של המבקש מס' 8, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "21"]. המבקש מס' 8 שילם למשיבה מס' 4, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 4 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקש מס' 9

2.1.9

המבקש מס' 9, מר אברהם חודד, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 9 רכש מאת המשיבה מס' 4, פוליסת ביטוח שמספרה 74447456/07, לתקופה שמיום 1.1.2007 ועד יום 31.12.2007, לגבי רכב מדגם מרצדס S 350, שיי 2004 [מצ"ב כנספח "22"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של רכבו של המבקש מס' 9, הרי שברכבו של המבקש מס' 9, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "23"]. המבקש מס' 9 שילם למשיבה מס' 4, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 4 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

המבקש מס' 9 רכש בנוסף מאת המשיבה מס' 4, פוליסת ביטוח שמספרה 07/81/20/327098, לתקופה שמיום 18.11.2007 ועד יום 30.11.2008, לגבי רכב מדגם טויוטה לאנד קרוזר ארוך LOXURY דיזל אוטי, שיי 2008 [מצ"ב כנספח "24"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוננים של המבקש מס' 9, הרי שברכבו של המבקש מס' 9, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "25"]. המבקש מס' 9 שילם למשיבה מס' 4, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 4 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

2.1.10. המבקש מס' 10

המבקש מס' 10, מר רפאל סאינה, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 10 רכש מאת המשיבה מס' 6, פוליסת ביטוח שמספרה 253441445/08, לתקופה שמיום 1.1.2008 ועד יום 31.12.2008, לגבי רכב מדגם פאסאט TDI, שיי 2006 [מצ"ב כנספח "26"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוונים של רכבו של המבקש מס' 10, הרי שברכבו של המבקש מס' 10, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "27"]. המבקש מס' 10 שילם למשיבה מס' 6, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 6 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

2.1.11. המבקש מס' 11

המבקש מס' 11, מר יהושע ברוגשטיין, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 11 רכש מאת המשיבה מס' 8, פוליסת ביטוח שמספרה 7301055216/07 לתקופה שמיום 19.8.2007 ועד יום 31.3.2008, לגבי רכב מדגם טויוטה קורולה החדשה סאן, שיי 2008 [מצ"ב כנספח "28"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוונים של רכבו של המבקש מס' 11, הרי שברכבו של המבקש מס' 11, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "29"]. המבקש מס' 11 שילם למשיבה מס' 8, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 8 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

2.1.12. המבקש מס' 12

המבקש מס' 12, מר אשר איטח, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 12 רכש מאת המשיבה מס' 1, פוליסת ביטוח שמספרה 07/39/40/010449, לתקופה שמיום 23.8.2007 ועד יום 31.8.2008, לגבי רכב מדגם הונדה סיוויק, שיי 2007 [מצ"ב כנספח "30"]. כפי שניתן להתרשם מתצלומים של לוח המחוונים של רכבו של המבקש מס' 12, הרי שברכבו של המבקש מס' 12, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית מקורית [מצ"ב כנספח "31"]. המבקש מס' 12 שילם למשיבה מס' 1, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 1 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

2.1.13. המבקש מס' 13

המבקש מס' 13, מר אילן אביעד, הנו תושב ואזרח ישראל.

המבקש מס' 13 רכש מאת המשיבה מס' 7, פוליסת ביטוח שמספרה 155590803, לתקופה שמיום 1.9.2007 ועד יום 31.8.2008, לגבי רכב מדגם סיאט ליאון 100 כס SIGNO/STELA, שיי 2002 [מצ"ב כנספח "32"]. המבקש מס' 13 שילם למשיבה מס' 7, פרמיה עבור ביטוח למערכת השמע האינטגרלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול המבקש לא הוטל על המשיבה מס' 7 סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגרלית אשר נדרש ביטוח כאמור.

2.2. המשיבות

2.2.1.

המשיבה מס' 1, הפניקס חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבם של המבקשים מס' 1, 9 ו-12. המשיבה מס' 1 גבתה מאת המבקשים מס' 1, 9 ו-12, פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבם של המבקשים מס' 1, 9 ו-12, שלא כדין.

- 2.2.2. **המשיבה מס' 2**, מגורה מבטחים – חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבם של המבקשים מס' 2-4. המשיבה מס' 2 גבתה מאת המבקשים מס' 2-4 פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבם של המבקשים מס' 2-4, שלא כדין.
- 2.2.3. **המשיבה מס' 3**, כלל חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבם של המבקשים מס' 5-7. המשיבה מס' 3 גבתה מאת המבקשים מס' 5-7 פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבם של המבקשים מס' 5-7 שלא כדין.
- 2.2.4. **המשיבה מס' 4**, הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבם של המבקשים מס' 8 ו-9. המשיבה מס' 4 גבתה מאת המבקשים מס' 8 ו-9 פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבם של המבקשים מס' 8 ו-9 שלא כדין.
- 2.2.5. **המשיבה מס' 5**, איילון חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבו של המבקש מס' 7. המשיבה מס' 5 גבתה מאת המבקש מס' 7 פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבו של המבקש מס' 7 שלא כדין.
- 2.2.6. **המשיבה מס' 6**, מגדל חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבו של המבקש מס' 10. המשיבה מס' 6 גבתה מאת המבקש מס' 10 פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבו של המבקש מס' 10 שלא כדין.
- 2.2.7. **המשיבה מס' 7**, ישיר איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ - ביטוח ישיר, מבטחת את רכבו של המבקש מס' 13. המשיבה מס' 7 גבתה מאת המבקש מס' 13 פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבו של המבקש מס' 13 שלא כדין.
- 2.2.8. **המשיבה מס' 8**, שומרה חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבו של המבקש מס' 11. המשיבה מס' 8 גבתה מאת המבקש מס' 11 פרמיה בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבו של המבקש מס' 11 שלא כדין.
- 2.2.9. **המשיבה מס' 9**, הראל חברה לביטוח בע"מ, מבטחת את רכבו של המבקש מס' 8. המשיבה מס' 9 גבתה מאת המבקש מס' 8 פרמיה בגין רכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבו של המבקש מס' 8 שלא כדין.
- 2.2.10. **המשיבה מס' 10**, מ.מ.ס.י מועדון מכוניות וסיירות בישראל ע"ר, מכרה למבקש מס' 6 מנוי בחבילה חיצונית לכיסוי ביטוחי של ארבעה רכיבים: שרזתי רכב וגרירה, רכב חלופי, שמשות ורדיו. המשיבה מס' 10 גבתה מאת המבקש מס' 6 דמי מנוי בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית המותקנת ברכבו של המבקש מס' 6 שלא כדין.

3. **הפרק העובדתי- מעשיהן ו/או מחדליהן של המשיבות המקימים את עילות התביעה בנגדן**

- 3.1. **בהתייחס למבקש מס' 1** – עיון בפוליסות הביטוח של המבקש מס' 1 מיום 5.11.2006, מיום 1.7.2006 ומיום 1.7.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 30.6.2008 מעלה, כי פוליסות הביטוח של המבקש מס' 1 כוללות חבילה לכיסוי ביטוחי של ארבעה מרכיבים: ביטוח גרירה, רכב חלופי, שבר שמשות ורכיב של "רדיו חזק". בגין חבילה זו שילם המבקש מס' 1 למשיבה מס' 1, במסגרת פוליסות הביטוח, את הפרמיות הבאות, כמפורט כדלקמן:
- 3.1.1. במסגרת פוליסת הביטוח מיום 5.11.2006, שילם המבקש מס' 1, פרמיה בסך של **₪ 437**.
- 3.1.2. במסגרת פוליסת הביטוח מיום 1.7.2006, שילם המבקש מס' 1, פרמיה בסך של **₪ 435**.
- 3.1.3. במסגרת פוליסת הביטוח מיום 1.7.2007, שילם המבקש מס' 1, פרמיה בסך של **₪ 395**.

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 1 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 1 הטעתה את המבקש מס' 1. המשיבה מס' 1 לא הסבירה למבקש מס' 1 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 1 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם **ולתפחית לחלוטין ו/או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית** את מחיר תשלום הריידר נשוא הפוליסה.

ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 1 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 1 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 1, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 1 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 1.

3.2 **בהתייחס למבקש מס' 2** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 2 מיום 8.5.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 30.4.2008 מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש 2, כוללת תשלום פרמיה בגין מרכיב של "מכשיר רדיו דיסק חלופי עפ"י תנאי כתב שירות של רשת פוינטר מבית שגריר".

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 2 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 2 הטעתה את המבקש מס' 2. המשיבה מס' 2 לא הסבירה למבקש מס' 2 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 2 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם **ולתפחית לחלוטין ו/או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית** את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 2 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 2 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 2, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 2 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 2.

3.3 **בהתייחס למבקש מס' 3** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 3 מיום 19.11.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.10.2008 מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 3, כוללת מרכיב תשלום פרמיה בגין מרכיב של "מכשיר רדיו דיסק חלופי עפ"י תנאי כתב שירות של רשת פוינטר מבית שגריר". עוד עולה, כפי הנראה, כי בגין רכבו זה שילם המבקש מס' 3 למשיבה מס' 2, פרמיה בסך של 20 ₪.

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 3 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 2 הטעתה את המבקש מס' 3. המשיבה מס' 2 לא הסבירה למבקש מס' 3 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 2 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם **ולתפחית לחלוטין ו/או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית** את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 2 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 3 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 3, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 2 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 3.

3.4 **בהתייחס למבקשת מס' 4** – עיון בפוליסות הביטוח של המבקשת מס' 4 מיום 1.6.2007, אשר הינה בתוקף עד ליום 31.5.2008 מעלה, כי פוליסות הביטוח של המבקשת מס' 4, כוללת תשלום פרמיה בגין המרכיב של "מכשיר רדיו דיסק חלופי עפ"י תנאי כתב שירות של רשת פוינטר מבית שגריר".

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקשת מס' 4 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 2 הטעתה את המבקשת מס' 4. המשיבה מס' 2 לא הסבירה למבקשת מס' 4 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 2 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם **ולתפחית לחלוטין ו/או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית** את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 2 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקשת מס' 4 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקשת מס' 4, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 2 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקשת מס' 4.

3.5 **בהתייחס למבקש מס' 5** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 5 מיום 1.9.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.8.2008 מעלה, כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 5 כוללת תשלום פרמיה בגין מרכיב של "ביטוח מערכות קול ושמע".

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 5 מותקנת מערכת שמע אינטגראלית. המשיבה מס' 3 הטעתה את המבקש מס' 5. המשיבה מס' 3 לא הסבירה למבקש מס' 5 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 3 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם ולתפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 3 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 5 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגראלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 5, מותקנת מערכת שמע אינטגראלית, פעלה המשיבה מס' 3 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 5.

3.6. **ההתייחס למבקש מס' 6** – עיון בכתב המנוי של המבקש מס' 6 מיום 1.10.2007 אשר הינו בתוקף עד ליום 30.9.2008, מעלה כי המבקש מס' 6 שילם למשיבה מס' 10, בגין חבילת המנוי כאמור, פרמיה בסך של 150 ₪.

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 6 מותקנת מערכת שמע אינטגראלית. המשיבה מס' 10 הטעתה את המבקש מס' 6. המשיבה מס' 10 לא הסבירה למבקש מס' 6 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 1 הייתה אמורה לערוך את חבילת המנוי בהתאם ולתפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית את מחיר תשלום הרייזר נשוא המנוי. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 10 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 6 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגראלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך מתאיין הצורך בגביית רכיב הרדיו במסגרת חבילת המנוי כאמור. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 6, בו מותקנת מערכת שמע אינטגראלית, פעלה המשיבה מס' 10 שלא כדין עת גבתה את התשלום נשוא רכיב הרדיו כאמור.

3.7. **ההתייחס למבקש מס' 7** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 7 מיום 1.1.2008 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.12.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 7 כוללת תשלום פרמיה בגין מרכיב של "ביטוח מערכות קול ושמע". כפי שהובהר ויובהר להלן, נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 7, בו מותקנת מערכת שמע אינטגראלית, פעלה המשיבה מס' 3 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 7.

כמו כן, עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 7 מיום 8.7.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 29.2.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 7 כוללת תשלום פרמיה בגין מרכיב של "ביטוח למערכת קולי". כפי שהובהר ויובהר להלן, נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 7, בו מותקנת מערכת שמע אינטגראלית, פעלה המשיבה מס' 5 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 7.

בדגמים הספציפיים של הרכבים המבוטחים על ידי המבקש מס' 7 מותקנת מערכת שמע אינטגראלית. המשיבות מס' 3 ו-5 הטעו את המבקש מס' 7. המשיבות מס' 3 ו-5 לא הסבירו למבקש מס' 7 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבות מס' 3 ו-5 היו אמורות לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם ולתפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבות מס' 3 ו-5 לא עשו דבר בהקשר זה. המבקש מס' 7 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגראלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכבים הספציפיים, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגמים הספציפיים של הרכבים המבוטחים על ידי המבקש מס' 7, בהם מותקנת מערכת שמע אינטגראלית, פעלו המשיבות מס' 3 ו-5 שלא כדין עת גבו את הפרמיה האמורה בגין רכביו של המבקש מס' 7.

3.8. **ההתייחס למבקש מס' 8** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 8 מיום 1.1.2008 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.12.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 8 כוללת תשלום פרמיה בגין מרכיב של "רדיו טייפרדיו דיסק".

כמו כן, עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 8 מיום 1.1.2007 אשר הייתה בתוקף עד ליום 31.12.2007, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 8 כוללת חבילה "יהלום – חבילת הטבות לרכב", בגין כיסוי ביטוחי של שירותי גרירה וחילוץ, כיסוי רכב שמשות ורכיב של "רדיו חליפני". כפי שנחזה מהפוליסה, הרי שבגין חבילה זו שילם המבקש מס' 8 למשיבה מס' 4, במסגרת פוליסת הביטוח, פרמיה בסך של 265 ₪. כפי שהובהר ויובחר להלן, נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 8, בו מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 4 שלא כדין עת גבתה במסגרת פוליסת הביטוח והחבילה הנ"ל, פרמיה בגין הכיסוי הביטוחי של רכיב "רדיו חלופני".

בדגמים הספציפיים של הרכבים המבוטחים על ידי המבקש מס' 8 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבות מס' 4 ו-9 הטעו את המבקש מס' 8. המשיבות מס' 4 ו-9 לא הסבירו למבקש מס' 8 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבות מס' 4 ו-9 היו אמורות לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם ולתפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית את מחיר תשלום הרייזר. נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבות מס' 4 ו-9 לא עשו דבר בהקשר זה. המבקש מס' 8 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכבים הספציפיים, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגמים הספציפיים של הרכבים המבוטחים על ידי המבקש מס' 8, בהם מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלו המשיבות מס' 4 ו-9 שלא כדין עת גבו את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 8.

3.9. **בהתייחס למבקש מס' 9** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 9 מיום 1.1.2007 אשר הייתה בתוקף עד ליום 31.12.2007, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 9 כוללת חבילה "אודם – חבילת הטבות לרכב", בגין כיסוי ביטוחי של שירותי גרירה וחילוץ, כיסוי רכב שמשות ורכיב של "רדיו חליפני". כפי שנחזה מהפוליסה, הרי שבגין חבילה זו שילם המבקש מס' 9 למשיבה מס' 4, במסגרת פוליסת הביטוח, פרמיה בסך של 210 ₪.

כמו כן, עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 9 מיום 18.11.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 30.11.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 9 כוללת חבילה לכיסוי ביטוחי של ארבעה מרכיבים: ביטוח גרירה, רכב חליפני, שבר שמשות ורכיב של "רדיו חזק". כפי שנחזה מהפוליסה, הרי שבגין חבילה זו, שילם המבקש מס' 9 למשיבה מס' 1, פרמיה בסך של 493 ₪. כפי שהובהר ויובחר להלן, נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 9, בו מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 1 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 9.

בדגמים הספציפיים של הרכבים המבוטחים על ידי המבקש מס' 9 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבות מס' 1 ו-4 הטעו את המבקש מס' 9. המשיבות מס' 1 ו-4 לא הסבירו למבקש מס' 9 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבות מס' 1 ו-4 היו אמורות לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם ולתפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית את מחיר תשלום הרייזר. נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבות מס' 1 ו-4 לא עשו דבר בהקשר זה. המבקש מס' 9 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכבים הספציפיים, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגמים הספציפיים של הרכבים המבוטחים על ידי המבקש מס' 9, בהם מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלו המשיבות מס' 1 ו-4 שלא כדין עת גבו את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 9.

3.10. **בהתייחס למבקש מס' 10** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 10 מיום 1.1.2008 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.12.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש מס' 10 כוללת תשלום פרמיה בגין כיסוי ביטוחי של רדיו טייפרדיו דיסק חלופיים.

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 10 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 6 הטעתה את המבקש מס' 10. המשיבה מס' 6 לא הסבירה למבקש מס' 10 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 6 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם ולתפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית את מחיר תשלום הרייזר. נשוא הפוליסה.

ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 6 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 10 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 10, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 6 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 10.

3.11. **בהתייחס למבקש מס' 11** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 11 מיום 19.8.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.3.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש 11 כוללת תשלום פרמיה בגין רכיב של רדיו דיסק.

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 11 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 8 הטעתה את המבקש מס' 11. המשיבה מס' 8 לא הסבירה למבקש מס' 11 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביית מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 8 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם **ולהפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית** את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 8 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 11 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 8, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 8 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 11.

3.12. **בהתייחס למבקש מס' 12** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 12 מיום 23.8.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.8.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש 12 כוללת חבילה לכיסוי ביטוחי של ארבעה מרכיבים: שבר שמשות, שרתי דרך וגרירה, רכב חלופי ורכיב של "רדיו חזק".

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 12 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 1 הטעתה את המבקש מס' 12. המשיבה מס' 1 לא הסבירה למבקש מס' 12 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביית מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 1 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם **ולהפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית** את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 1 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 12 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 12, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 1 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 12.

3.13. **בהתייחס למבקש מס' 13** – עיון בפוליסת הביטוח של המבקש מס' 13 מיום 1.9.2007 אשר הינה בתוקף עד ליום 31.8.2008, מעלה כי פוליסת הביטוח של המבקש 13 כוללת תשלום פרמיה בגין מרכיב של "שירות רדיו דיסק חלופי" החדר אילן בע"מ.

בדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 13 מותקנת מערכת שמע אינטגרלית. המשיבה מס' 7 הטעתה את המבקש מס' 13. המשיבה מס' 7 לא הסבירה למבקש מס' 13 אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגביית מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי. המשיבה מס' 7 הייתה אמורה לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם **ולהפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתית** את מחיר תשלום הרייזר נשוא הפוליסה. ואולם, דה פקטו, המשיבה מס' 7 לא עשתה דבר בהקשר זה. המבקש מס' 13 אף יטען כי הואיל ומערכת השמע האינטגרלית מהווה חלק בלתי נפרד מהרכב הספציפי, הרי שזו מכוסה במסגרת הביטוח המקיף לרכב ובכך יש משום גביית כפל פרמיה. נוכח הדגם הספציפי של הרכב המבוטח על ידי המבקש מס' 13, מותקנת מערכת שמע אינטגרלית, פעלה המשיבה מס' 7 שלא כדין עת גבתה את הפרמיה האמורה בגין רכבו של המבקש מס' 13.

עילות תביעת המבקשים כנגד המשיבות

4.1 ביטול ההוראה הספציפית בפוליסת הביטוח הנוגעת לכיסוי ביטוחי למכשיר רדיו/טייפ/דיסק/מערכת שמע לרכב ברכב המבטח בו מורכבת מערכת שמע אינטגרלית והשבה בהתאם של הסכומים אותם שילם המבוטח בגין כך.

4.1.1 סעיף 16 לחוק הביטוח, קובע בטלות חוזה ביטוח במקרה בו חלף הסיכון הביטוחי המוסדר בו. כן קובע סעיף זה כי מקום בו נעשה המקרה הביטוחי בלתי אפשרי, הדי שאז יתבטל החוזה מאליו, וכי המבוטח יהא זכאי לקבל לידיו את הפרמיום ששילם, כדלקמן:

"סיכון שנתבטל"

16. (א) חוזה ביטוח לכיסוי של סיכון שבעת כריתת החוזה כבר חלף או למקרה ביטוח שבאותה עת כבר קרה - בטל.

(ב) נעשה מקרה הביטוח בלתי אפשרי אחר כריתת החוזה, מתבטל החוזה מאליו והמבוטח זכאי להחזיר דמי הביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר הביטול" (ההדגשה אינה במקור - א.א.).

4.1.2 בענייננו, מקום בו הסיכון הביטוחי לא קיים היה מלכתחילה אף בעת כריתת חוזה הביטוח מול חברי הקבוצה, ניתן ללמוד מקל וחומר [בן בנו של קל וחומר] שנוכח אי קיום הסיכון אף בעת כריתת חוזה הביטוח מול חברי הקבוצה ונוכח העובדה כי מדובר בכפל פרמיה, נדרשות המשיבות להשיב לידי אלה את הכספים שגבו ביתר.

דרישה זו אף עולה בקנה אחד עם רוח ההוראת סעיף 58 לחוק הביטוח, אשר קובע: "עלה סכום הביטוח, בעת כריתת החוזה או לאחר מכן, כאופן בלתי סביר על שווי של הנכס המבוטח, רשאי כל צד, בכל עת בתקופת הביטוח, לדרוש הפחתת סכום הביטוח עד לשווי הנכס בשעת הדרישה; נדרשה הפחתה זו, יפחת סכום הביטוח ובמקביל יפחתו גם דמי הביטוח מיום הדרישה".

4.1.3 באותו האופן, עולה זו אף בקנה אחד עם ההוראת סעיף 21 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן - "חוק החוזים") אשר קובע לעניין השבה לאחר ביטול כי "משבטל החוזה, חייב כל צד להשיב לצד השני מה שקיבל על פי החוזה, ואם השבה חיתה בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שווי של מה שקיבל".

4.1.4 בהתאם לעקרון "העיפרון הכחול" יש לבטל את ההוראה הספציפית בפוליסת הביטוח הנוגעת לכיסוי ביטוחי למכשיר רדיו/טייפ/דיסק/מערכת שמע לרכב ברכב המבטח בו מורכבת מערכת שמע אינטגרלית (או לשנותה בהתאם לריסק האמיתי) ולהשיב בהתאם את הסכומים אותם שילם המבוטח ביתר בגין כך.

4.2 המשיבות הטעו את כל אחד מיחיד הקבוצה אם במחול ואם במעשה, בקשר עם גביית כספים לשווא בגין רכיב של כיסוי ביטוחי לגניבת מערכת שמע אינטגרלית

4.2.1 המשיבות צריכות היו לשאול את המבוטח בקשר להימצאות מערכת שמע אינטגרלית ברכב המבוטח. המשיבות צריכות היו להסביר למבוטח אודות רמת הסיכון האמיתית הקיימת לגניבת מערכת השמע כאמור ובהתאם אודות הצורך בכיסוי ביטוחי במקרה ומותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגרלית. המשיבות היו אמורות לערוך את הפוליסה למבוטח בהתאם לאינפורמציה שסיפקו לו ולהפחית לחלוטין /או באופן יחסי לרמת הסיכון האמיתי את מחיר תשלום הפרמיה נשוא הפוליסה במידה ומותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגרלית. ואולם, דה פקטו, המשיבות לא עשו דבר.

המשיבות מעולם לא טרחו לגלות פרט מהותי זה לחברי הקבוצה ואף לא גילו /או יידעו את המבקשים /או את כלל מבוטחיהן כי ניתן וראוי להסיר כיסוי ביטוחי זה נוכח סוג הרכב הספציפי ובאמצעות כך להפחית את תשלום הפרמיה המשולמת בגינו על ידי המבקשים/מבוטחיהן. בכך, עברו המשיבות על איסור ההטעיה הנקוב בסעיף 55 לחוק הפיקוח ובסעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן.

4.2.2 סעיף 55(א) לחוק הפיקוח, שכותרתו "איסור תיאור מטעה", אוסר על תיאור מטעה בעסקת ביטוח, כמפורט בדלקמן:

55. (א) מבטח או סוכן ביטוח לא יתאר תיאור מטעה עסקת ביטוח המוצגת לפני לקוח פלוני ולא יכלול תיאור מטעה בפרסום לציבור.

4.2.3 סעיף 55(ב) לחוק הפיקוח, ממשיך וקובע, כדלקמן:

55 (ב) לענין זה, "תיאור מטעה" - תיאור הניתן בעל פה, בכתב או בדפוס, שיש בו כדי להטעות בענין מהותי בעסקה; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

(2) מהותה של עסקת הביטוח, היקף הכיסוי הביטוחי, הסייגים לו והתנאים המוקדמים לקיומו;

(4) דמי הביטוח ותשלומים אחרים שעל המבוטח לשלם, לרבות דמי הביטוח המקסימאליים המותרים על פי דין ושמעור הריבית על האשראי שניתן לתשלומם, לפי חישוב שנתי... (וההדגשה אינה במקור - א.א.)

4.2.4 בענין דנא, המשיבות הטעו ומטעות את מבוטחיהן. הן מסתירות מהם מידע בנוגע להיקף הכיסוי הביטוחי. מהאופן שבו הוצגה חבילת הביטוח עיני המשיבות למבוטחיהן, עלה שקיים כיסוי ביטוחי בעל ערך כספי לאובדן מערכת השמע האינטגראלית ברכב- בגין גניבתה. אי הגילוי בפוליסת הביטוח במובן זה שכיסוי ביטוחי זה אינו רלוונטי לסוגי רכבים אשר בהם מותקנת מערכת שמע אינטגראלית - עונה על ההגדרה של תיאור מטעה, בהיקף הכיסוי הביטוחי. המשיבות גרמו באי הגילוי לכך שהמבקשים לא ידעו על כך שלפרמיה ששילמו אין כל משמעות ממשית וממילא לא ידעו כי הם רשאים לדרוש או לברר או לתבוע את זכויותיהם מאת המשיבות. יתרה מזו, המבקשים לא ידעו אודות תשלום הפרמיה בכפל בה הינם נדרשים לשאת. הטעיית המשיבות מתבטאת אף בכך כי לא ידעו את מי מהמבקשים כי סכום הביטוח אשר נגבת מהם הינן שווה לזה הנגבה מאת מי שאין מותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגראלית.

4.2.5 בנוסף, יטענו המבקשים כי המשיבות חיון בגדר "עוסק", כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן ומשכך, חלות בענייננו גם הוראות סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן שעניינן "איסור הטעיה", כמפורט בדלקמן:

"איסור הטעיה

2. (א) לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת, לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה - העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן - הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:
(1) הטיב, חמהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם;

(17) תנאי אחריות לנכס או לשירות;

(ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.

בענין דנן, המשיבות הטעו את המבקשים ואת כל אחד ואחד מחברי הקבוצה המיוצגת לגבי עניין מהותי בעסקה, והפרו בין במעשה ובין במחדל, את החובות הקבועות בסעיפים 2(א)-(ב) לחוק הגנת הצרכן ובמיוחד את הוראות סעיפי משנה 1, 4 ו-17 לחוק הגנת הצרכן.

4.2.6

יש להוסיף ולומר, כי בענייננו חלה חובה מוגברת על המשיבות נוכח ההטעיה שהטעו כאמור את המבקשים ואת הקבוצה המיוצגת המוצעת. בית המשפט העליון, מפי כב' השופטת שטרסברג-כהן, עמד על חובה מוגברת זו ברע"א 2837/98 שלום ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת, פ"ד נד(1) 600, בע' 607, כמפורט כדלקמן:

"הטעיה היא הצהרת כוזבת. ההטעיה נוצרת כאשר קיים מער סביר בין הדברים האמורים (או המוסתרים) לבין המציאות. הטעיה יכולה ללוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מעג שווא הכולל פרטים שאינם תואמים את המציאות; השנייה, הטעיה במחדל, הרי: אי-גילוי פרטים מקום שיש חובה לגלותם. (ראו: ג' שלו דיני חוזים (9) בעמ' 225, ד' פרידמן, נ' כהן חוזים (כרך ב') בעמ' 787)". ודוק: אין דין עילת ההטעיה לפי דיני החוזים כדינו של איסור ההטעיה על פי חוק הגנת הצרכן. בעד שבדיני החוזים על מנת שתגבש עילת ההטעיה נדרש כי הצד הטוען להטעיה אכן טעה ובשל טעותו זו התקשר בחוזה (ראו: סעיף 15 לחוק החוזים) וחלק כללן, תש"ג-1973), הרי שהאיסור מכוח חוק הגנת הצרכן רחב יותר והוא חל על כל "דבר העלול להטעות צרכן" גם אם חלה לא הטעיה בפועל" (ההדגשה אינה במקור-א.א.).

4.2.7

כך גם נקבע במסגרת דברי ההסבר להצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 19-הטעיה לאחר התקשרות בעסקה), התשס"ה-2005, המתפרסמת בזה, באה להרחיב את איסור ההטעיה הקבוע בחוק, כך שיחול גם על הטעיה מצד עוסק, שמעשתה לאחר מועד ההתקשרות בעסקה, ואף כנסיבות הקשורות בסיום העסקה, התיקון האמור נועד להגן על צרכנים המתקשרים בחוזים ארוכי טווח, במיוחד בחוזים למתן שירותים בטכנולוגיות משתנות, שעשויים להתעדכן מדי פעם (למשל בשירותי הטלפון הנייד, שידורי הכבלים והאינטרנט), לאפשר להם לתבוע מכוח החוק בשל הטעיה, וכן להגיש תובענה ייצוגית מכוח החוק בשל הטעיה במהלך תקופת ההתקשרות, לפי שהמליץ בית המשפט המחוזי: "אני ממנלת הזדמנות זו ומונה למחוקק, שיתקן את החוק לעניין תובענות ייצוגיות, ואפשר במסגרת הגנת הצרכן לעשות שימוש במכשיר חשוב זה לעניין חוזי שירות ארוכי טווח" (השופטת פלפל בת"א 2474/02 (ת"א) רותם תומר מת"ב מערכות תקשורת בכבלים בע"מ, דינים מחוזי, לד (4) 447). (ההדגשה אינה במקור-א.א.).

4.2.8

בעניין תכליתו של איסור הטעיית הצרכן על ידי עוסק, ובפרט - בכל הקשור לאחריות המוגברת שחלה על חברות הביטוח שלא להטעות את מבוטחיהן, עמד בית המשפט המחוזי בתל אביב בת"א 2668/99 בורובסקי דינאלה נ' מנורה בע"מ-חברה לביטוח, (דינים מחוזי לג (4) 114) (להלן-"פרשת מנורה") מפי כבוד השופטת דרורה פלפל, כדלקמן:

"איסור ההטעיה הוא חד וברור- כל תכליתו להבטיח את זכות המבוטח וחירותו לבחור את המוצר הביטוחי המתאים לו באמת. חירות לבחור- משמע, בחירה על בסיס מידע מלא ומבוסס. לאור מסגרת נורמטיבית זאת חלה על חברות הביטוח חובה זהירות מוגברת מפני הטעיית הלקוח. מכאן צומחת חובה גילוי מוגברת של חברות הביטוח. חובה הביטוח מהווה דוגמה מובהקת לחוזים המחייבים דרגה גבוהה מן הרגיל של אמון, של גילוי ושל תום לב-

חובה אומר - "מירב הנאמנות" מהצדדים (ההדגשה אינה במקור - א.א.א.)

מאפיינים אלה מצדיקים חיוב חברות הביטוח כמעניקות שירות המבוסס על אמון, גילוי ותום-לב בעמידה בסטנדרטים גבוהים ומוגברים, וחלים גם בענייננו.

וראו גם: ת"א 1980/04, בש"א 15365/04 פרמינגר נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (לא פורסם).

4.2.9

בענייננו הפרו המשיבות את חובת האחריות המוגברת החלה עליהן מפני הטעיה של מבוטחיהן, חברי הקבוצה המיוצגת. המסכת העובדתית שפורטה בהרחבה במסגרת סעיף 3 לבקשה זו מצביעה בבירור, כי מעשיהן/מחדליהן של המשיבות בקשר עם גביית כספים ממבוטחיהן שלא כדין בגין רכיב של מערכת שמע אינטגרלית, כאשר בפועל הן כלל אינן נדרשות לממשו וכאשר אלו כלל לא טרחו ליידע ו/או לגלות למבוטחיהן כי ניתן להסיר רכיב זה מפוליסת הביטוח ובכך להפחית את התשלום בגין הרכיב הנ"ל, מטעים באופן מהותי את המבקשים וכל אחד ואחד מיחיד הקבוצה המיוצגת.

4.2.10

למותר לציין, כי הפרת סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, כמפורט לעיל, מהווה, בין היתר, עוולה לפי פקודת הנויקין בהתאם לסעיף 31(א) לחוק הגנת הצרכן, המורה כדלקמן:

"31. (א) דין מעשה או מחדל בניגוד לפרקים ב', ג' או ד' כדין עוולה לפי פקודת הנויקין [נוסח חדש]."

4.2.11

המבקשים יטענו כי המשיבות הטעו אותם להתקשר עמם בסעיפים הספציפיים העוסקים בביטוח מערכות השמע האינטגרליות הכלולים בהסכמי הביטוח שכרתו עימם וכי בהתאם להוראות סעיף 15 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, ומאחר והמבקשים התקשרו עם המשיבות בסעיפים הספציפיים הנ"ל לחווי הביטוח עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעו אותם המשיבות, רשאים המבקשים לבטל [בטלות חלקית] של סעיפים אלה שנערכו עמם תוך הטעייתם ולבקש להשיב לידם את הפרמיות ששילמו ביתר בגינם.

4.3

המשיבות הפרו את חובת הגילוי כלפי המבקשים וכלפי כל אחד מיחיד הקבוצה, הקבועה בסעיף 4 לחוק הגנת הצרכן

4.3.1

סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן, שעניינו חובת גילוי לצרכן, קובע כדלקמן:

"חובת גילוי לצרכן [תיקון התשמ"ח (מס' 2)]

4. (א) עוסק חייב לגלות לצרכן -

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו,

המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;

(2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

(3) כל פרט מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכלכלה

של הכנסת;

אולם תהא זו הגנה לעוסק אם הוכיח כי הפגם, האיכות או התכונה או הפרט המהותי בנכס היו ידועים לצרכן.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על שירות" (ההדגשה אינה

במקור - א.א.א.)

4.3.2

המבקשים יטענו כי גביית דמי פרמיה בגין רכיב של מערכת שמע אינטגרלית לרכיב, כאשר המשיבות בפועל כלל אינן נדרשות לפורעו, מהווה פגם ו/או תכונה בנכס ו/או בשירות המפחית באופן משמעותי מערכו, באופן המקים למשיבות חובת גילוי כלפי המבקשים וכלפי כל אחד מחברי הקבוצה. יתרה מזו, העובדה לפיה ניתן להסיר כיסוי ביטוחי זה ובאמצעות כך להפחית את תשלום הפרמיה בגינו, מקימה אף היא למשיבות חובת גילוי כלפי המבקשים וכלפי כל אחד מחברי הקבוצה.

4.3.3

המבקשים יוסיפו ויטענו כי זכותו של מתקשר פוטנציאלי לבחור את התנאים הטובים ביותר להתקשרותו עם חברת ביטוח. העלמת ו/או אי הצגת נתונים אלה בפניו מכל סיבה שהיא ולבטח בגין הצוו של המבטח "להתעשר" על חשבונו שלא כדין, גורמת לכך שאין בפני המבוטח הפוטנציאלי נתון רלבנטי לשכלול העסקה. זכותו של המבוטח לבדוק על סמך מצגים המוצגים לו האם החברה הינה אכן הטובה ביותר מבחינתו לביטוח רכבו האישי.

לעניין חובת הגילוי שחלה על מבטח כלפי מבוטח כבר נפסק, בין היתר, בע"א 1064/03 אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' עז' המנוחה רחל שחר פיאמנטה ז"ל, תק-על 2006(1), 1806, כמפורט כדלקמן:

"למעלה מן הנדרש אציין, כי היבט אחר של סוגיית תום הלב במקרה דנן נוגע לחובת הגילוי של המבטח. המבטח מחויב בגילוי מלא של פרטי הביטוח על מנת לאפשר למבוטח לקבל החלטה מושכלת האם להיקשר בחוזה הביטוח ולמנוע מצב בו צימיותו מחוזה הביטוח אין לחן דבר עם מה שמעניק החוזה בפועל (שוורץ ושלינגר – פרשנות חוזה הביטוח, בעמ' 373 - 375). חובת הגילוי של המבטח הוכרה זה מכבר ככוללת גם את החובה לוודא כי המבוטח מודע לתנאי חוזה הביטוח, לרבות להחרגות לכיסוי הביטוח, שאחרת לא יוכל המבטח להסתמך על החרגות אלה (ע"א 4819/92 הנ"ל; שוורץ ושלינגר – חובת גילוי ופרשנות, בעמ' 353; שי נתניהו "חובת תום הלב של המבטח ומבחן הצמיחה" הפרקליט מה (2000) 14, 27; אליאס, בעמ' 111-113). חובה זו משתלבת באופיו הצרכני של החוק והיא באה להתמודד עם המורכבות של עסקת הביטוח ועם נקודות התורפה שלה עבור המבוטח, הנובעות ממאפייניה, שפורטו לעיל. מבטח המבקשים לסייג את חבותו צריך לעשות כן מפורשות ולהביא את הסייגים לכיסוי הביטוחי לידיעת המבוטח, שאם לאו לא יוכל לטעון לחלות סייג לכיסוי הביטוחי.

העיגון הנורמטיבי לחובת תום הלב של המבטח יכול להימצא בשני מקורות חלופיים: המקור האחד הוא במשפט הפרטי, מעצם היותו של המבטח צד לחוזה. המקור השני האפשרי הינו המשפט הציבורי, מקור אחרון זה מתבסס על העמדה לפיה יש מקום להחיל נורמות מהמשפט הציבורי על מבטחים נוכח אופיו הייחודי של חוזה הביטוח והעובדה כי לענפי ביטוח מסוימים יש אופי ציבורי מובהק (אליאס – החלת חובות מן המשפט הציבורי, בעמ' 315)" (ההדגשה אינה במקור- א.א.)" (ההדגשה אינה במקור- א.א.).

4.3.4

על חשיבות חובת הגילוי ומתן מידע מפורט ואמין מצד המבטח כלפי המבוטח, על מנת שזה האחרון יוכל להגיע לידי החלטה מבוססת, עמד בית המשפט הנכבד במסגרת החלטתו במקרה שנדון בת.א. 2778/99, בשי"א 60298/99 שוורץ נ' מגן חברה לביטוח בע"מ, מיום 17.5.2001, כמפורט כדלקמן:

"ציין העובדה, שדמי הביטוח עלולים להשתנות בהתאם למאפיינים הספציפיים של הרכב, היה מאפשר למבוטח לקבל תמונה מדויקת ואמיתית על הביטוח אותו רכש. מידע זה חשוב למבוטח, בשלב ההצעה, כדי לאפשר לו להגיע לחלטה מבוססת על הכיסוי האמיתי אותו הוא עומד לרכוש, במקרה של אובדן מלא, תמורת הפרמיה אותה הוא משלם. אין מחלוקת על כך שהמשיבה רשאית לקבוע לעצמה את דרך חישוב הפרמיה במסגרת הדיון. אולם, עליה ליידע את חלקה כאשר קיימת אי סימטריה בין הפרמיה לדמי הביטוח. אי סימטריה זו עלולה להטעות את המבוטח בשלב בחירת המבטחת ותנאי הביטוח, והינה חשובה לצורך החלטה בדברי קשירות חוזה הביטוח דווקא עם מבקשת זו או אחרת.

"חמשיבה אינה אחראית לחלטות של מבוטחיה, אולם, עליה לספק להם את מלוא הנתונים הנוכחים וחלבוטים המצויים

ברשות, כדי לאפשר להם להגיע להחלטה המבוטסת על נתונים אמיתיים.... בסופו של דבר, רוכש המבוטסת את הזכות לקבל סכום כסף בקרות מקרה ביטוח. גובה הסכום הכספי הוא מוקד העסקה מבחינת המבוטסת (גם אם נניח כי הפרמיה לתשלום מהווה גורם מכריע בהחלטת המבוטסת, שכן זהו הפן השני של המטבע). שלילת מידע מפורט ואמיתי באשר לגובה דמי הביטוח אותם יקבל המבוטסת בקרות מקרה הביטוח, מהווה לכאורה תיאור מטעה של עסקת ביטוח, בהתאם לקבוע בסעיף 55 (ב) (2) לחוק הפיקוח על עסקי הביטוח" (ההדגשה אינה במקור - א.א.).

המבקשים יוסיפו ויטענו כי על המשיבות חלה אחריות **מוגברת** כלפי מבוטחיהן גם מבחינת חובת הגילוי. על חובת הגילוי המוגברת עמד כבי הנשיא שמגר בע"מ 4819/92 אליהו חברה לביטוח בע"מ וכרמי עוזי נ' ישר מנשה, פ"ד מט(2), 749, 765-766, כמפורט כדלקמן:

4.3.5

"אין לראות ביחסים שנוצרים בין החברה המבטחת ללקוח יחסיים חוזיים רגילים שנוצרים על פי דיני המכר. קיים הבדל בסיסי בין שני המצבים: באחרון אנו מייחסים לרצון הצדדים גבולות רחבים ביותר, ובהתחקות אחר אומד דעתם בזמן מפגש הרצונות, אנו רואים אותם כשווים. לא כך הדבר שעה שמדובר בחוזה שנכרת בין חברת הביטוח ללקוח. בהסבריו של פרוץ אי ידן למגמותיו של חוק חוזה הביטוח, הוא יוצא מנקודת מוצא הרואה את יחסי מבטח-מבוטח ביחסים שבין צד חזק לצד חלש: 'כאן עומד מצד אחד מבטח שהוא חברה מסחרית גדולה, בעלת יציבות פיננסית, הנזקקת ליישע משפטי מקצועי והמסוגלת לעמוד בהתדיינות ממושכת עם לקוחותיה והיא נהנית משיתוף פעולה הדוק עם חברות ביטוח אחרות, וזמן הצד השני עומד מבטח בודד שבלוב המקרים אינו נהנה אף מאחד היתרונות האלו' (אי ידן, למגמותיו של חוק חוזה הביטוח, 18).

יחסי הכוחות הבלתי שווים מצטרפים למאפיינים נוספים של חוזה הביטוח: זהו הסכם הנושא פני עתיד והצופה את האירוע הביטוחי; גיבוש זכותו של המבוטח מותנית בקרות אותו אירוע; המבוטח נתפס כבעל המידע הרב ביותר באשר לרקע העובדתי ולנסיבות מושא הביטוח. מצד שני, המבטח הוא בעל כוח רב כלפי המבוטח, כי עם קרות האירוע הביטוחי נתון המבוטח לעיתים קרובות לחסדי המבטח, אשר לו שילם פרמיות טבין ותקילין. המבטח יכול עתה לגרום להתמוטטותו הכלכלית של המבוטח אם לא יקיים או ישהה התחייבותו ולא ישפחו כדי לסייע בהחזרת המצב, במידת האפשר, לקדמותו. אף מטעם נוסף זה נהוג לראות בחוזה הביטוח חוזה **מחייב, uberrimae fidei** הוזה אומר, לא רק שנדוש מן הצדדים שיפעלו בגילוי לב יותר מסוגי חוזים אחרים, אלא גם מקפידים איתם בכל הטוה לדיוק ולדיוקנות בניסוח הדברים וכמוכן גם בכיבודם" (ההדגשה אינה במקור - א.א.).

על החובה המוגברת של חברות הביטוח כלפי עמיתיה עמד בית המשפט בע"מ 001341/01 רפפורט נ' מבטחים ואח' (טרם פורסם). בית המשפט עמד בעניין זה על חובת כל מבטח לגלות פרטים מהותיים לעמיתיה וזאת בדומה לחובת בנק לגילוי מוגבר. מעבר לכך קבע בית המשפט בעניין זה כי חובת הגילוי המוגבר כוללת חובת גילוי יזום (נדאן) ירון אליאס בספרו "דיני ביטוח", הוצאת בורסי, תל אביב, 2002, כרך א' ע' 111 ואילך).

4.3.6

אף חוק הביטוח מלמד בדרך של היקש על הכוונה כי היחסים יהיו תלויים בחובת גילוי מוגברת. חובה זו אינה נובעת מחוק ספציפי. היא נובעת מחובת תום הלב ביחסים מיוחדים אלו.

4.3.7

4.3.8 כבי הנשיא שמגר [כתוארו אז] עמד על יחסים מיוחדים אלו בין מבטח למבוטח בע"א 4819/92 אליהו חברה לביטוח בע"מ וכדמי עוזי נגד ישר מנשה וערעור שכנגד, פ"ד מט (2) 749, בע" 766-765, כדלקמן.

"אין לראות ביחסים שנוצרים בין החברה המבטחת ללקוח יחסים חוזיים רגילים הנוצרים על פי דיני המכר. קיים הבדל בסיסי בין שני המצבים: כאחרון או מייחסים לרצון הצדדים וכולות רחבים ביותר, ובחתחקות אחר אומד דעתם בזמן מפגש הרצונות, או רואים אותם כשווים. לא כך הדבר שעה שמדובר בחוזה שנכרת בין חברת הביטוח ללקוח."

4.4 המשיבות בפעולותיהן ו/או מחדליהן המתוארים לעיל עשו דבר שיש בו ניצול חולשתם (הצרכנית) ו/או בורותם ו/או חוסר ניסיונם של מבוטחיהן חברי הקבוצה, תוך הפעלת השפעת בלתי הוגנת עליהם, ובכך עברו המשיבות על איסור ניצול מבוטח/צרכן הנקוב בסעיף 58 לחוק הפיקוח ובסעיף 3(ב) לחוק הגנת הצרכן

4.4.1 סעיף 58 לחוק הפיקוח, שכותרתו "איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות", אוסר, בין היתר, על ניצול חולשתו של המבוטח ושל בורותו, או חוסר ניסיונו, כמפורט כדלקמן:

"לא יעשה מבטח או סוכן ביטוח - במעשה או במחדל, בכתב, בעל פה או בכל דרך אחרת - דבר שיש בו משום ניצול מצוקתו של מבוטח, חולשתו השכלית או הגופנית, בורותו, אי ידיעתו את השפה או חוסר ניסיונו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה של ביטוח בתנאים בלתי סבירים או כדי לקבל תמורה העולה על התמורה המקובלת."

4.4.2 סעיף 3(ב) לחוק הגנת הצרכן שכותרתו "איסור ניצול מצוקת צרכן", קובע אף הוא בדומה מאוד לעניין זה, כדלקמן:

"לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה, או בכל דרך אחרת, שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורותו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים, או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת."

4.4.3 למותר לציין, כי הפרת סעיף 3(ב) לחוק הגנת הצרכן כמפורט לעיל, מהווה, בין היתר, עוולה לפי פקודת הנזיקין בהתאם לסעיף 31(א) לחוק הגנת הצרכן, המורה כדלקמן: "דין מעשה או מחדל בניגוד למרקים ב', ג' או ד' כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]".

4.4.4 המסכת העובדתית שפורטה בהרחבה במסגרת סעיף 3 לבקשה זו מצביעה בבירור, כי מעשיהן/מחדליהן של המבקשות עולים כדי קבלת תמורה העולה על המקובלת והראויה תוך כדי ניצול חולשתם (הצרכנית) ו/או בורותם ו/או חוסר ניסיונם של המבקשים ושל כל אחד מחברי הקבוצה, בעת שאלו נזקקו לכיסוי ביטוחי.

4.5 המשיבות עוולו ברשלנות, כמובנה בסעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]

מעשיהן ו/או מחדליהן של המשיבות, כפי שתואר בהרחבה לעיל, מקימים עילת תביעה כנגדן בגין עוולת רשלנות, כמובנה בסעיף 35 לפקודת הנזיקין, כדלקמן:

4.5.1 קיים קשר ישיר בין מעשיהן ו/או מחדליהן של המשיבות לבין הנזק שנגרם למבקשים ולכל אחד מהנמנים בחברי הקבוצה, העונה גם על מבחן הצפייה הסבירה.

4.5.2 בפעולותיהן ו/או מחדליהן המתוארים לעיל, הפרו המשיבות את חובות הזהירות שחבות בהן כלפי המבקשים וכלפי כל אחד מחברי הקבוצה, הפרה גסה ובוטה.

4.5.3 מלבד נזקים ממוניים, למבקשים ולכל אחד מהנמנים בחברי הקבוצה נגרמו בנוסף נזקים לא ממוניים בזכות חוסר נוחות, עוגמת נפש ופגיעה באוטונומיית הרוחן עת אולצו לשלם כספים אלו לשווא.

בהקשר זה יצוין, כי הפסיקה הרחיבה את גדרי המושג "נזק" והכילה בו את כל סוגי הנזק, בין פיסי ובין שאינו פיסי, בין ממוני ובין שאינו ממוני. ראו: ע"א 1081/00 אבנעל חברה להפצה בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד (5) 193.

4.5.4 אין כל ספק שקיימות חובות זהירות מושגית וחובות זהירות קונקרטית המוטלות על המשיבות במבטחות ו/או כמוכרות נכס ו/או שירות כלפי המבקשים (המבוטחים) וכלפי כל אחד מחברי הקבוצה.

4.5.5 קרות הנזק הכספי למבקשים ולכל אחד מחברי הקבוצה הינו, לכל הפחות, בגדר "התרששות צפויה" (אם לא למעלה מכך) בגין פעולותיהן ו/או מחדליהן של המשיבות. בנוסף, קיימת זיקה מהותית וישירה בין דרך התנהלותן של המשיבות לבין הנזק שנגרם למבקשים ולכל אחד ואחד מיחיד הקבוצה. מעשיהן/מחדליהן של המשיבות הינם בגדר הסיבה – ולכל הפחות אחת מהסיבות – לקרות הנזק, שבא באורח טבעי ובמהלכם הרגיל של הדברים.

4.6 המשיבות הפרו את הוראת סעיף 11 לחוק המכר, התשכ"ח- 1968

4.6.1 הוראת סעיף 11 לחוק המכר קובעת לעניין אי התאמה, כדלקמן:

- " המוכר לא קיים את חיוביו, אם מטר -
- (1) רק חלק מהמכר או כמות גדולה או קטנה מן המוסכם ;
- (2) נכס שונה או נכס מסוג או תיאור שונה מן המוסכם ;
- (3) נכס שאין בו האיכות או התכונות הדרושות לשימוש הרגיל או המסחרי או למטרה מיוחדת המשתמעת מן ההסכם ;
- (4) נכס שמבחינת סוג, תיאור, איכותו או תכונותיו אינו מתאים לדגם או לדוגמה שחוצג לקונה, זולת אם חוצגו ללא קבלת אחריות להתאמה ;
- (5) נכס שאינו מתאים מבחינה אחרת למה שחוסכם בין הצדדים" (ההדגשה אינה במקור - א.א.).

4.6.2 סי' 4 לחוק המכר קובע כי אף זכות הינה נכס בשינויים המחויבים. בענייננו למבקשים נמכרה ה"זכות" לקבל כיסוי ביטוחי בפנף לתשלום פרמיה מראש בסך של כ- 50 ₪. בענייננו אי התאמה מתבטאת בכך שהמשיבות גבו כספים שלא כדין בגין רכיב של מערכת שמע אינטגרלית כאשר בפועל גניבה של מערכת שמע אינטגרלית מעין זו הינה כה חריגה ונדירה עד כי יש לראותה ככזו שסיכויי גניבתה שואפים לאפס. אי התאמה זו מהווה פגיעה בזכות שהוקנתה למבקשים וליתר חברי הקבוצה.

4.6.3 יודגש, בענייננו לא מתקיים הסייג הקבוע בהוראת סעיף 12 לחוק המכר, שכן המבקשים ו/או יתר חברי הקבוצה המיוצגת לא ידעו ולא יכולים היו לדעת על אי-התאמת הממכר/הזכות בעת גמירת החוזה. אי התאמה, נתגלתה למבקשים למעשה רק בדיעבד, ולאחרונה, לאחר שהופנתה תשומת לבם לכך.

4.6.4 סעיף 28 לחוק המכר, קובע כי התרופה העומדת לקונה בגין הפרה של מוכר חייב כאמור בסעיף 11 לחוק, אשר לא תיקן את הדבר תוך זמן סביר לאחר שהקונה נתן לו הודעה על כך, ואין הקונה רוצה לתבוע את ביצוע החוזה או לחזור בו ממנו, יהיה זכאי הקונה לנפות מן המחיר את הסכום שבו פחת שווי הממכר עקב אי-ההתאמה לעומת שווי לפי החוזה.

משכך, זכאים המבקשים ויתר חברי הקבוצה המיוצגת בענייננו, לקבל את החזר הפרמיה ששולמה על ידם לכל אחת ואחת מן המשיבות בשבע השנים האחרונות במסגרת פוליסת ביטוח מקיף לרכב. זאת משום שהפרמיה האמורה שולמה עבור כיסוי ביטוחי למערכת שמע אינטגרלית מקורית המותקנת בדגם הרכב הספציפי אשר הינה בלתי ניתנת לגניבה ו/או שגניבה של מערכת שמע מעין זו הינה כה חריגה ונדירה עד כי יש לראותה ככזו שסיכויי גניבתה "שואפים לאפס".

4.6.5 לא זאת אף זאת, יצוין כי בהתאם להוראות חוק המכר הגישה הנהוגה כיום בשיטת המסחר הינה בבחינת "יזוהר המוכר" ולא בבחינת "יזוהר הקונה". משכך, מוטלת האחריות לבדיקת התאמתו של המוצר על המוכר, בהתאם להתחייבויותיו. יפים לעניין זה, דבריו של בית המשפט המחוזי, כב"שופטת ד"ר דרורה פלפל, בפרשת **מנורה**, כמפורט כדלקמן:

"בעבר לא היה מוכר מחויב לגלות לקונה ליקויים או מגרעות במוצר או בשירות המוצע, על אף שאסור היה לו להונות את הקונה, בבחינת *caveat vendor* – יזוהר הקונה."

אולם הדבר השתנה. כיום ניתן לאמר שהכלל הוא בבחינת *caveat emptor* יזוהר המוכר. בענייננו חל עקרון הגילוי ותום הלב על פיו חייב כל צד לחוזה הביטוח לגלות לצד האחר כל עובדה שיש בה כדי להשפיע על החלטתו, או לפחות על החלטת אדם סביר במצבו, אם להתקשר בחוזה אם לא ובאילו תנאים" (ההדגשה אינה במקור - א.א.)

4.6.6 אכן, לא יעלה על הדעת שהמשיבות יציגו למבוטחיהן תמונה אחת לפיה, ניתן כיסוי ביטוחי לרכיב של מערכת השמע, כאשר בפועל הן כלל אינן נדרשות לממשו (או למצער כי הסיכוי שאכן יממשו סיכון ביטוחי זה הינו קלוש לחלוטין), כפי שנוהגות המשיבות בענייננו. בקשר לעניין זה מקבלים דבריו של פרופ' סיני דויטש [שנכתבו טרם התקנת תקנות הגנת הצרכן (אחריות ושירות לאחר מכירה), התשס"ו-2006] בספרו **דיני הגנת הצרכן**, ההוצאה לאור של לשכת עורכי הדין, בע' 102; משנה תיקף, כמפורט כדלקמן:

"הקושי לגבי עסקאות צרכניות נובע משני התנאים האחרונים של "שוק מושלם": היכולת להשוות בין מוצרים שונים והתנחה בדבר קיום מידע מלא לצרכים כשיאפשר להם בחירה מודעת בין מוצרים מתחרים. **החברה המודרנית כוללת מגוון עצום של מוצרים ושירותים לשימוש אישי וביתי. אין זה מעשי לצפות שהצרכן יהיה בעל ידע לתעריד את המוצרים ולבחון את טיבם וערכם לפני הרכישה. משום כך אין זה סביר להטיל על הצרכנים את האחריות לבדוק את המוצרים לפני רכישתם ולהניח שנעשה כל שנדרש לקבלת החלטה רציונאלית לפני הרכישה. ניתן להגדיר את התנהגות הצרכנים כנסיבות אלו כאדישות רציונאלית.**" (ההדגשה אינה במקור - א.א.)

4.7 **המשיבות עושות עושר ולא במשפט על חשבון המבקשים וכל אחד מחברי הקבוצה המיוצגת**

4.7.1 המשיבות עשו ועושות עושר ולא במשפט על חשבון המבקשים וכל אחד מחברי הקבוצה המיוצגת, כאשר הן גובות מניהם, שלא כדין, דמי פרמיה עבור כיסוי בגין מערכת שמע מקורית, אשר מלכתחילה הן אינן נדרשות לממשו.

4.7.2 על-פי הידוע למבקשים בעשותן כמתואר לעיל, "מרוויחות" המשיבות את דמי הפרמיה הנגבים על ידן בגין רכיב מערכת השמע האינטגראלית שלא כדין מאת המבקשים ומאת כל אחד מיחיד הקבוצה המיוצגת המוצעת וזאת מבלי שאלו צריכות להעניק בסופו של יום את הכיסוי המובטח על ידן.

4.7.3 כך מתעשרות המשיבות שלא כדין. בדרך זו המשיבות מקבלות שלא על פי זכות שבדין נכס וטובת הנאה שבאו לה מאדם אחר ועל כן הן חייבות להשיב לאותו אדם אחר את "הזכייה", הכל לפי סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979.

4.8 הפרת חובה חקוקה

- 4.8.1 יסודות עוולת היפר חובה חקוקה, אשר בהתקיימם קמה החבות בניזקין, הינם:
 - 4.8.1.1 המזיק לא קיים את החובה המוטלת עליו: כפי שברור מן האמור לעיל, הנתבעות הפרו את החובות המוטלות עליהן באופן בוטה.
 - 4.8.1.2 חובה המוטלת על המזיק מכח חיקוק, ובענייננו, חובת איסור ההטעה, חובת הגילוי וחובת ההשבה.
 - 4.8.1.3 ההפרה גרמה לניזוקים לזק: לתובעים ולשאר חברי הקבוצה נגרם נזק. הנזק אשר נגרם הוא מסוגו או מטבעו של הנזק אשר אליו נתכוון החיקוק: הנזק שנגרם הוא מסוג הנזקים שהיו נמנעים לו הייתה הנתבעת נוהגת כדין, ושהחיקוקים הנ"ל נועדו לשמור מפניהם.
 - 4.8.1.4 החיקוק נועד לטובתו או להגנתו של הניזוק: החיקוקים לעיל נועדו לשמור על טובתם והגנת התובעים/המבוטחים/הלקוחות.

4.8.2 במעשיהן ו/או במחדליהן הפרו המשיבות דגן שורה ארוכה של חיקוקים, וביניהם בין היתר: חוק הביטוח, חוק הפיקוח, חוק הגנת הצרכן, חוק עשיית עושה ולא במשפט וחוק החוזים.

4.9 במעשיהן/מחדליהן המתוארים הפרו המשיבות את חובת תום הלב הקבועה בסעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973

4.9.1 סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, קובע לעניין זה, כהאי לישנא:

"בקים של חיוב הנובע מחוזה יש לנהוג ברד מקובלת ובתום לב, והוא חדין לגבי השימוש בזכות הנובעת מחוזה"

4.9.2 המסכת העובדתית שפורטה בהרחבה במסגרת סעיף 3 לבקשה זו מצביעה בבירור, כי במעשיהן/במחדליהן של המשיבות, לא קיימו המשיבות את חובותיהן החוזיות בתום לב. כבר נפטק זה מכבר ולא אחת בעניין חובת תום-הלב כי זו מהווה חוראת יסוד במשפט הישראלי. כבוד השופטת ע' ארבל, עמדה על כך בהרחבה בע"א 467/04 יתח נ' מפעל הפיס (לא פורסם), בע" 6, כדלקמן:

"הוראה זו [חוראת סעיף 12 לחוק - א.ע. -] יחד עם אחותה הבכירה בדבר קיום בתום לב של חיוב הנובע מחוזה (ראו סעיף 39 לחוק, והרחבת החובה בסעיף 61(ב) לחוק) - מחווה חוראת יסוד במשפט הישראלי בכלל, ובמשפט הפרטי בפרט. היא משקפת דוקטרינה מלכותית" (ראו בג"ץ 1683/93 יבין פלסט בע"מ נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים, פ"ד מו(702, 4), 708). היא מחווה את ה"נשמה" של מערכת המשפט (ע"א 391/80 לטרסון נ' שיכון עובדים בע"מ, פ"ד לח (2) 237, 264. היא מציבה במי הפרט את החובה לנהוג ביושר ובהגינות (בג"ץ 59/80 שירותי תחבורה ציבוריים באר-שבע נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לח (1) 828, 834. היא אינה מעמידה דרישת "חסידות" גבוהה. היא אינה דורשת כי הצדדים יהיו מלאכים זה לזה. היא באה למנוע מצב שבו אדם לאדם זאב, היא מבקשת להנהיג מסגרת נורמטיבית שבה אדם לאדם - אדם" (כב' הנשיא א' ברק בע"א 6370/00 קל בנין בע"מ מ.ע.מ. רעננה לבניה והשכרה, פ"ד נו(3) 289) (ההדגשה אינה במקור - א.א.).

4.9.3 אין ספק כי לו היו נוהגות המשיבות בענייננו בתום-לב לא היו מביאות הן למצב בו ייפגעו המבקשים וחברי הקבוצה הייצוגית באופן בו נפגעו אלה נוכח התנהלותן.

התקיימות התנאים לאישור התובענה כתובענה ייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר תובענה זו כתובענה ייצוגית, לפי חוק תובענות ייצוגיות, להלן נראה כי תובענה זו ממלאת את כל התנאים הדרושים לצורך אישורה כייצוגית.

5.1 התובענה דנו וכללת בגדר סוגי התביעות המפורטים בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות ולמבקשים עילת תביעה אישית (סעיף 4(א)1) לחוק תובענות ייצוגיות

5.1.1 על-פי סעיף 3 לחוק תובענות ייצוגיות, **לא תוגש תובענה אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית**

5.1.2 על פי סעיף 1 ו- 2 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, ניתן להגיש תובענה ייצוגית בתביעות כדלקמן:

1. תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

2. תביעה נגד מבטח, סוכן ביטוח או חברה מנהלת, בקשר לענין לרבות חוזה ביטוח או תקנון קופת גמל, שבינם לבין לקוח, לרבות מבוטח או עמית, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

5.1.3 אין ספק, כי בענייננו המשיבות נכנסות בגדר המינוחים של "עוסקי"/"מבטחי", שכן אלו חברות ביטוח המנפיקות פוליסות ביטוח למבטחיהן, בין היתר, פוליסות ביטוח מקיף לרכב. פוליסת הביטוח המקיף אצל כלל המשיבות כוללת, כיסוי עבור רכיב מערכת שמע אינטגראלית המותקנת ברכב המבוטח. בנוסף, המבקשים וחברי הקבוצה המיוצגת הינם בגדר "לקוחות"/"מבוטחים", שכן אלו שילמו למשיבות פרמיית ביטוח עבור הרכיב של מערכת שמע אינטגראלית.

5.1.4 בנוסף, וכפי שפורט בבקשה דנה לעיל, לכל אחד מהמבקשים **עילת תביעה אישית** כנגד המשיבות, המבקשים התקשרו עם המשיבות בפוליסת ביטוח במסגרתה שילמו למשיבות פרמיית ביטוח, בסך של כ- 50 ₪ כל אחד, בגין הרכיב של מערכת השמע האינטגראלית וזאת שעה שבזמן כריתת הסכם הביטוח מול מי מהמבקשים לא הוטל על מי מהמשיבות סיכון ממשי בגין גניבת מערכת השמע האינטגראלית.

חמור מכך, המשיבות לא טרחו ליידע/או לגלות למבקשים כי ניתן להסיר כיסוי ביטוחי זה ובכך להפחית את תשלום הפרמיה בגינם, וזאת תוך קיפוח חמור של זכויותיהם המהותיות ביותר של המבקשים.

אין ספק כי התנהגותן זו של המשיבות כלפי המבקשים, מקימה לכל אחד ואחד מהמבקשים עילת תביעה אישית כנגד המשיבה הספציפית לה שילם פרמיית ביטוח בגין מערכת השמע האינטגראלית.

5.2 התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת המוצעת (סעיפים 4(א)1) ו- 8(א)1 לחוק תובענות ייצוגיות)

5.2.1 בהתאם לדרישה הקבועה בסעיף 8(א)1 לחוק תובענות ייצוגיות על המבקשים להוכיח כי עילות התביעה כנגד המשיבות, בשל הנזק אשר נגרם לכל אחד מיחיד הקבוצה המיוצגת המוצעת, משותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת.

כמו גם, בי עילות תביעה אלו מבוססות על אותן עובדות שהמבקשים טוענים לקיומן, וכי יש אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו **לטובת** הקבוצה.

5.2.2 יודגש, ההלכה הפסוקה מורה שלא נדרשת זהות מוחלטת של כל השאלות הטעונות הכרעה, העובדתיות והמשפטיות. דרישה כזו ותכלית את תכלית התובענה הייצוגית ותחפוץ את השימוש בה לבלתי אפשרי. לפיכך אומצה הגישה לפיה די בכך שהשאלות העיקריות העומדות במוקד הדיון, משותפות לחברי הקבוצה.

האם: רע"א 8332/96 שמש נ' דן רייכרט ואח', פ"ד נה (5) 276, 296; רע"א 4556/94 טצת ואח' נ' זילברשץ, פ"ד מט (5) 774, 788 (להלן – "פרשת טצת").

המבקשים עומדים בתנאי זה. בענייננו, השאלות העובדתיות והמשפטיות הניצבות בבסיס התביעה הינן משותפות, לכל חברי הקבוצה המיוצגת.

5.2.3

5.2.3.1 הוראות הדין הרלבנטיות לתביעה חלות ביחסים שבין המשיבות לבין המבקשים וכלל חברי הקבוצה, ומשכך השאלה אם המשיבות הפרו את הוראות הדין והחובות המוטלות עליהן משותפת לכלל חברי הקבוצה.

5.2.3.2 הטעד לו זכאי כל הנמנה על הקבוצה המיוצגת המוצעת זהה אף הוא. בשל מעשיהן ו/או ממחליתן של המשיבות, זכאים המבקשים ויתר חברי הקבוצה המיוצגת לפיצוי נזיקי ו/או חוזי ו/ו מדיני עשיית העושר ולא במשפט. כל אחד ואחד מחברי הקבוצה המיוצגת זכאי להחזר הפרמיה השנתית ששולמה על ידו למי מהמשיבות, בגין רכיב מערכת השמע האינטגראלית.

בעניין זה נקבע כי: **"די בכך שהיסוד המשותף מהווה מרכיב מהותי בהתדיינות. עד כמה שיש לאחד מהקבוצה עניין שהוא מיוחד לו – כגון נזק מיוחד – ניתן לבררו בשלב האינדיבידואלי, אשר יבוא לאחד סיום השלב הקבוצתי, ולאחר שנקבעה בו שאלת האחריות של הנתבעים..."** (ראה: פרשת טצת, ע' 788).

להמחשת טענותיהם צירף כל אחד ואחד ממבקשים את העתק פוליסת הביטוח המקיף **האחרונה** על-פיה התקשר עם מי מבין המשיבות, ואשר במסגרתה נגבתה ממנו פרמיות ביטוח בגין מערכת השמע האינטגראלית, משכך ברור, כי כל אחד מהמבקשים נפגע באופן אישי ואף כל אחד מיחיד הקבוצה נפגע מהפרות הוראות הדין והחובות המוטלות על המשיבות בנסיבות דומות, אם לא זהות.

5.2.3.3

בתביעה זו תתבררנה, בין השאר, השאלות הבאות: האם המשיבות היו רשאיות לגבות כספים מבין כל אחד מחברי הקבוצה המיוצגת בגין רכיב של מערכת השמע האינטגראלית? האם הפרו המשיבות את הוראות חוק הגנת הצרכן וחוק הביטוח באשר לחובת הגילוי? האם במעשיהן ו/או במחליתן הפרו המשיבות את הוראות חוק הגנת הצרכן ו/או הוראות חוק הפיקוח באשר לאיסור החטעה? בעניין זה ו/או באשר לאיסור ניצול מצוקת המבוטח? האם על המשיבות חלה החובה להשיב לדין חברי הקבוצה את פרמיית התשלום ששולמה על ידי כל אחד ואחד מהם בגין הרכיב של מערכת השמע האינטגראלית? האם התרשלו/עוולו המשיבות כלפי חברי הקבוצה? האם הפרו המשיבות את חובותיהן החקוקות? האם נגרם לחברי הקבוצה נזק ומה שיעורו?

בתביעה זו יתברר בנוסף, האם הפרו המשיבות את חובת תום הלב המוטלת עליהן, וכן האם במעשיהן ו/או במחליתן כאמור, יש לראות במשיבות כמי שעשו עושר ולא במשפט על חשבונם של חברי הקבוצה.

5.2.4

הנה כי כן, ברור כי היסודות המשותפים למבקשים וליתר חברי הקבוצה מהווים מרכיב עיקרי (ואף הבלעדי) בהתדיינות זו. המערכת העובדתית והמשפטית עליה מבוססת הבקשה משותפת למבקשים ולכלל קבוצת התובעים. על כן, ברור כי שאלות משותפות של עובדה ומשפט, המשותפות לקבוצה, יזכרעו לטובתה.

5.3 קיימת אפשרות סבירה שהתביעה תוכרע לטובת חברי הקבוצה (סעיף 8(א)1) לחוק תובענות ייצוגיות

5.3.1 התובענה מבוססת על הוראות חוק מפורשות ועל הפרת חובות מוגברות ברורות ביותר המוטלות על המשיבות. התובענה נתמכת בראיות אשר מאששות את טענות המבקשים.

5.3.2 ההלכה הפסוקה מורה כי המבקשים להכיר בתובענה כייצוגית להראות כי סיכויי הצלחת תובענתו סבירים [ראו: ע"א 2697/95 מגן וקשת בע"מ נ' טמפו בע"מ, פ"ד נא(2) 312 (להלן - "פרישת מגן וקשת")].

5.3.3 במסכת העובדתית והמשפטית אשר פורטה דלעיל, ברור כי קיימת אפשרות סבירה, אם לא למעלה מכך, שהתביעה תוכרע לטובת חברי הקבוצה.

5.4 תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין (סעיף 8(א)2) לחוק תובענות ייצוגיות

5.4.1 בנסיבות דגן ולאור הנסיבות המפורטות לעיל, אין ספק, כי הדרך העדיפה לבידור המחלוקת בענייננו הינה במסגרת של תובענה ייצוגית:

5.4.1.1 קבוצת המבוטחים אשר רכשו פוליסות ביטוח מקיף לרכב המונפקות על ידי המשיבות והכוללות תשלום פרמית ביטוח בגין רכיב מערכת שמע אינטגרלית, במשך 7 השנים האחרונות, הינה עצומה ומונה מאות אלפי צרכנים.

5.4.1.2 לפיכך, מספר חברי הקבוצה גדול ופיזורם רב.

5.4.1.3 זהותם של חברי הקבוצה הפוטנציאליים אינה ידועה בשלב הגשת הבקשה, ואין אפשרות מעשית לאתרם ולצרפם למסגרת של תובענה רגילה.

5.4.1.4 התובענה אינה מצריכה בידור פרטני בדבר נסיבותיו של כל תובע ותובע, שכן הפרת הוראות החוק והפרת החובות המוגברות המוטלות על המשיבות, מהוות בהכרח הפרה כלפי כל אחד מחברי הקבוצה. יתרה מכך, הנזק בגין ההפרה יחושב בדרך אריתמטית פשוטה ובאופן זהה ביחס לכל חברי הקבוצה ואו לכל הפחות בהתייחס לכל אחת ואחת מהמשיבות. מכאן, שבכל הקשור בחוק זה, אף לעניין הנזק, לא תצריך התביעה בידורים פרטניים כלשהם.

5.4.1.5 העילות המשותפות לחברי הקבוצה כנגד המשיבות יוכרעו בחליק אחד, כך שבתי המשפט לא יידרשו לדון באותם עניינים מספר פעמים, כמספר חברי הקבוצה שיגישו תביעות נפרדות כנגד המשיבות.

5.4.1.6 אי-הכרח בתובענה כייצוגית עלול לגרור מצב של ריבוי התדיינות באותם עניינים, אשר יסב עלויות מיותרות למערכת המשפט כולה, יגרור עומס מיותר על מערכת המשפט, העמוסה בלאו הכן, ויביא לפסיקות שונות ואף סותרות.

5.4.1.7 על-פי סעיף 1 לחוק תובענות ייצוגיות, אחת ממטרות ההליך הייצוגי הנה **אכיפת שלטון החוק וגורם הרעת** על מוסדות וגופים אימתניים אשר יזו של "האזרת הקטן" אינה יכולה להם. המקרה דגן הנו מקרה קלאסי להגשמת מטרה מעלה זו באמצעות מכשיר התביעה הייצוגית.

5.4.1.8 בהקשר זה יפים דבריה של כב' השופטת פלפל בעניין ת.א. 1980/04 (בש"א 15365/04 סרמינגר נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (התפרסם ביום 12.07.2007)), כדלקמן:

"התובענה הייצוגית היא כלי רב עוצמה המממש את מטרותיו: היא מסייעת למימוש זכות הגישה לבתי המשפט ע"י כך שקיימת אחידות בכללי התובענות הייצוגיות, ההגנות

על זכויות הפרט משתכללות, ובנוסף, זהו גם כלי לאכיפת
 חזין ולהרתעה מפני הפרתו; התובענה הייצוגית מעניקה
 מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין ותורמת לניהול יעיל,
 הוגן וממצה של תביעות. השופט ט' שטרסברג בהן ברע"א
 3126/00 מדינת ישראל נ' א.ש.ת. ניהול פרויקטים וכוח אדם
 בע"מ, (פ"ד נז (3) 220) (להלן: "עניין א.ש.ת.") קובעת:

"לתובענה הייצוגית השלכות כלכליות וחברתיות
 משמעותיות. היא נועדה לאפשר לאדם אחד או
 לקבוצת אנשים שנוקו של כל אחד מהם קטן יחסית,
 לתבוע בשם כל הנפגעים האנונימיים שסבום
 תביעתם הכוללת גבוה ביותר נולח ריבוי מספרים. בכך
 מגנה היא על אינטרס היחיד שנפגע ושאינו מגיש
 תביעה בשל הטרחה וההוצאות הכרוכות בכך."

חוק התובענות הייצוגיות מבטא מגמה מוצהרת, המעניקה
 פתחו פה לניזוק הקטן, לממש את זכויותיו בתחום שזכה
 להרחבת עילות התביעה הוא התחום הצרפני... נתבעים אלה
 מטבע הדברים מתקשרים עם מספר עצום של לקוחות שלכל
 אחד מהם נגרם בד"כ נזק קטן יחסית. מספר התובעים
 הגבוה והנזק המועט יחסית שנגרם להם, מונעים הגשת
 תביעות עצמאיות ואינדיבידואליות, ומצדיקים את השימוש
 במנגנון התובענה הייצוגית. אין מחלוקת כי אחת ממטרותיה
 של התובענה הייצוגית היא לאפשר לאותן "תביעות קטנות"
 שעלולות להיטחק על הסף בבתי המשפט בהיותן De
 Minimis להתנהל בבתי המשפט. כמו כן, תובעים רבים
 יעדיפו לעיתים שלא לתבוע בשל הסכומים הנמוכים וכן יחוו
 כאלה שלא ירצו להתמודד עם תביעות בבית המשפט
 ולהשקיע בניהולן את המשאבים הדרושים."

5.4.1.9

שימוש בהליך של תובענה ייצוגית, בין השאר ובעיקר של אכיפת
 והרתעה, נחוץ במיוחד בתחום הביטוח בו קיים אי שוויון בין
 המבטח למבוטח, כאשר ידו של המבטח היא על העליונה.

לפני לעניין זה, דבריו של כפי בית המשפט העליון ברע"א 94 /
 3128 אגודה שיתופית בית הכנסת רמת-חן נ' סהר חברה
 לביטוח בע"מ [פדאור (לא פורסם) 96 (1) 329], בעמ' 18, כמפורט
 כדלקמן:

"חוזי ביטוח הינם, ככלל, חוזים אחידים (CONTRACTS
 OF ADHESION). ניסוחם הוא בידי חברות הביטוח - שמה
 נאמר, בידי אנשי-המקצוע של חברות הביטוח - ובמחלך
 הדברים חרגיל אין למבוטחים כל השפעה על תוכנם. פלוני
 שיבקש לבטח עצמו כנגד סיכון זה או אחר, יזנה חוזה ביטוח
 לפניו (על דרך הכלל - לאחר כריתתו של החוזה). וכך ייאמר
 לו: קח - או (TAKE IT OR LEAVE IT). אם לא ייקח, ויניח
 - לא יקום ביטוח ופלוני יישא בסיכון בעצמו, ואילו אם יילך
 אצל מבטח אחר, יחזור ויישנה המחזה שהיה בחברת הביטוח
 הראשונה. אכן, חברת הביטוח והמבוטח-בכוח אין הם שווים-
 כוחות: זו מן הנפילים והוא מקטני-ארץ. וקטני-ארץ,
 חכמים מחוכמים ככל שיהיו, אין בכוחם לעמוד כנגד
 הנפילים. וזו הדרך לכריתתו של חוזה ביטוח" (ההדגשה אינה
 במקור - א.א.).

5.4.1.10

וראו בנוסף, דבריו של כבי בית המשפט העליון בע"א 391/89 וייסור נ' אריה חברה לביטוח בע"מ, מוז' (1) 837, בע' 855, כדלקמן:

"חוק חוזה הביטוח ואותן הוראות של חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א-1981, העוסקות במישור המשפט הפרטי שביחסי מבטח-מבוטח, המבטאים את מדיניותו של המחוקק, הם חוקי צרכנות מובהקים שנקודת המוצא שלהם היא של אי שוויון בין הצדדים ומגמתם הברורה היא לשמור על המבוטח מפני כוחו של המבטח ולאן את חוסר השוויון שביניהם". (והדגשה אינה במקור-א.א.).

5.4.2

אשר לגובה הנזק הנגרם לכל אחד מיחיד הקבוצה נבחר כי נזק זה הינו קטן באופן יחסי (כ-50) בגין כל שנה ביטוחית).

ברי, כי סכום נזק זה לא יגרום למי מיחיד הקבוצה לגשת ולממש את זכותו לפנות לערכאות בקשר עם חיוב המשיבות לשלם לו את מלוא הנזק שנגרם לו עקב גביית הפרמיה האמורה שלא כדין. דווקא בגלל שסכום זה קטן הנזק שנגרם לכל אחד מבין חברי הקבוצה המיוצגת לא יביא אותו לנקוט הליכים באופן עצמאי, אם בשל חוסר כדאיות כלכלית לנכח הנזק (הקטן יחסית). המסתכם בממוצע בגין כל מבוטח בעבור כל שנת ביטוח בשבע השנים האחרונות לסך של כ-50 ₪ לשנה, ואם בשל העדר מוטיבציה לפתוח בהליך ארוך ומייגע מול גוף מבטח רב עוצמה כדוגמת כל אחת ואחת מן המשיבות.

יפים לעניין זה, דבריו של בית המשפט העליון, כבי השופטת שטרסברג כהן, בע"א 1977/97 יוסף ברזני נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פד"י (נה) 4) 584, כמפורט כדלקמן: 598

"מכשיר התובענה הייצוגית נועד להבטיח אכיפה יעילה של הנורמות הקבועות בחוק ולהרתיע את העוסקים, בעלי היתרון הכלכלי, מכל ניסיון לנצל לרעה את תמימותו של הצרכן, את חולשתו בעימות שבין השניים ואת חוסר הכדאיות הטמונה בהגשת תביעה על ידו נגד העוסקים, בשל הנזקים הוגרמים כתוצאה ממעשיהם, היכולים להיות קטנים יחסית לכל צרכן ומקור להתעשרות שלא כדין לעוסק".

וראה בנוסף דבריה של כבי השופטת שטרסברג-כהן בפרשת מגן וקשת, פסקה 11 לפסק דינה, כמפורט כדלקמן:

"התובענה הייצוגית היא הליך יוצא-דופן, החורג מחתלם הרגיל של בירור מחלוקות בבית-המשפט. חריגה זו יכול שתביא לקיפוח זכויותיהם של תובעים, של נתבעים או של שניהם (ת"א (י-ם) 545/91, חמ' 1488/91 עטייה ואח' נ' עיריית ירושלים [4], עמ' 457). התובענה הייצוגית משמעות כלכלית וחברתית גדולה ביותר, היא נועדה לאפשר לאדם אחד או לקבוצת אנשים, שזקוק של כל אחד מהם קטן יחסית, לתבוע בשם כל הנסוגים האנונימיים שסכום תביעתם הכולל גבוה ביותר נוכח דיבוי מספרם.

פסק-הדין בתובענה כזו מהווה מעשה-בית-דין לגבי הנמנים עם הקבוצה, (שאינם מודיעים על אי-רצונם להיכלל בה). יש בה כדי להגן על אינטרס היחיד שנפגע ואינו טורח להגיש תביעה; יש בה אינטרס ציבורי לאכיפת הוראות החוק שבגודרו באת התובענה הייצוגית. יש לה ערך מרתיע מפני הפרת החוק" (והדגשה אינה במקור-א.א.).

וראה גם דבריו של בית המשפט העליון בע"א 345/03 רייברט נ' יודשי חמנוח משה שמש ז"ל (טרם מורסם), פסקה 9 לפסק דינה של כבוד הנשיאה, השופטת ד" ביניש, מיום 7.6.2007, כמפורט, כדלקמן:

"התובענה הייצוגית נועדה לשרת את אינטרס הפרט על-ידי מתן תרופה לנזקן. היא נועדה לחקונת סעד לחברי הקבוצה התובעת. הפיצוי הכספי נועד, בין השאר, למנוע התעשרות בלתי מוצדקת של גומים כלכליים גדולים על חשבון היחידים, שאלמלא מכשיר התובענה הייצוגית אינם טורחים לתבוע את זכויותיהם. יחד עם זאת, יש לזכור כי כלי התובענה הייצוגית נועד בראש וראשונה לאותם מקרים בהם הנזק שנגרם לפרט אינו מצדיק מבחינה כלכלית סנייה לבית המשפט בהליך אינדיבידואלי לשם קבלת סעד (וי גרוס, חוק החברות החדש (מהדורה שלישית, 2003) 256, להלן - גרוס). מדובר לרוב במצב שבו נזקו של כל תובע יחיד קטן יחסית, ולכן בכלל לא הייתה כדאיות בהגשת תביעה אינדיבידואלית. בשל הטרחה וההוצאות הפרוצדוריות, במצבים אלה, מנקודת מבטו של התובע היחיד המיוצג בהליך, הסעד אינו משמעותי בהכרח. במצב דברים זה, משקלו של אינטרס הפרט בפיצוי על נזקו עשוי להיות ממוך בהשוואה למשקלו של אינטרס זה בתביעות אינדיבידואליות. מרכז הכובד הוא באינטרס הציבורי, החותר להרתיע גומים כלכליים מפני הפרת החוק ומבקשים לקדם אכיפתו של נורמות התנהגות לאויות".

- 5.4.3 גישה זו לא מותירה כל מקום לספק בענייננו. תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.
- 5.4.4 יוצא אפוא, כי ללא בירור התובענה בדרך זו לא תתברר המחלוקת בכלל.
- 5.5 קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת (סעיף 8(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות)
 - 5.5.1 המבקשים נכונים ומסוגלים להשקיע ממוצם, מזמנם ומכספם על מנת לייצג את עניינם של אחרים כמותם, שייכתן שחסרים להם המשאבים הדרושים לצורך עמידה על זכויותיהם.
 - 5.5.2 המבקשים, באמצעות באי כוחם, השקיעו מאמצים באיסוף המידע ואיתור מירב החומר והנתונים העובדתיים, ככל שניתן היה בנסיבות העניין ובידקו את האספקטים המשפטיים והעובדתיים על מנת להעמיד בפני בית המשפט הנכבד מסכת מסודרת של עובדות וטיעונים, הידבר דבור על אופניו.
 - 5.5.3 הצלחת הקבוצה היא הצלחת המבקשים, ואין כל ניגוד עניינים בין האינטרסים של המבקשים ובין האינטרסים של שאר חברי הקבוצה.
- 5.6 קיים יסוד סביר להניח, ואף למעלה מכך, כי עניינם של כלל חברי הקבוצה במסגרת תובענה דנא ייוצג וינוהל בתום לב (סעיף 8(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות)
 - 5.6.1 מטרת התובענה הינה לתקן עוול שנגרם למבקשים ולשאר חברי הקבוצה המיוצגת. ולהשיב להם את הסכומים שנגבו מהם שלא כדין.
 - 5.6.2 התובענה דנא מבוססת על עילה אמיתית ורצינית, שעשויה להביא תועלת של ממש לכל חברי הקבוצה, ואינה מכוונת להשיג מטרה אישית של המבקשים, שאינה מתיישבת עם האינטרסים של כלל חברי הקבוצה.
 - 5.6.3 התובענה והבקשה מבוססות על שאיפה כנה לאכיפת הדין ופיצוי הניזוקים בגין הפרות הדין והפרת החובות המוגברות על-ידי המשיבות.
 - 5.6.4 המבקשים מאמינים בתום לב ברצינות התובענה ובכנות סיכוייה להתקבל.
 - 5.6.5 סיכויי הצלחתה של התובענה גבוהים ביותר, הואיל והיא מבוססת על עובדות מוצקות (ופשוטות ביותר לבירור), ונראה כי גם בכך יש בכדי לבסס את תום ליבם של המבקשים.

הסעדים המבוקשים

6

6.1 מעשיהן ו/או ומחדליהן של המשיבות הסבו למבקשים נזקים. המשיבות גבו לשווא מאת מבוטחיהן, פרמיית כיסוי ביטוחי בגין מרכיב מערכת השמע האינטגרלית, בסך של כ- 50 ₪ לכל שנה ביטוחית, ואלו מבקשים להשיב פרמיה זו לידיהם ולכלל חברי הקבוצה. לכל הפחות, זכאים חברי הקבוצה לקבל לידיהם החזר יחסי מהפרמיה ששילמו - המשקלל את מרכיב הטיכון האססי - באופן המבחין בין חברי הקבוצה לבין מי שברכבו מותקנת מערכת שמע שאינה אינטגרלית, ומשך סיכויי גניבתה הינם גבוהים לאין ערוך.

6.2 המבקשים זכאים לסעד האמור מכוח כל אחת ואחת מן העילות שפורטו בהרחבת לעיל, קל וחומר מכוח משקלן המצטבר.

6.3 סעיף 4 (ב) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי “לעניין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק – (1) בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א) (1) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק”. יוצא, אפוא, כי במסגרת בקשה לאשר תביעה כייצוגית אין חובה לכמת הנזק ולהציגו במדויק. כך גם נפסק בת.א. 2033/00 בשי”א 12904/00 שגיבני בנק לאומי, תק- מח 2003 (4) 1249, כדלקמן:

“אין לו צורך, לתובע ייצוגי, בשלב הדיון בבקשתו, להציג או לפרט את השיעור המדויק של הנזק ושיעורו, כפי שנדרש, בדרך כלל, מתובע, המבסס תביעתו על עילת תביעה נזיקית או חוזית רגילה (שאינה ייצוגית). המחוקק היה ער לקשיים שעמדו בפני התובע הייצוגי, בשלב הראשון של ההליכים המשפטיים, היינו: בשלב הדיונים לאישור התביעה כייצוגית, ועל כן נמנע הוא במפורש ובמודגש מדרישת הפרוט של מרכיבי הנזק ושיעורם, כפי שהוא דורש בדרך כלל, בתובענות כספיות רגילות...”

המבקש “הראה” קיומו של נזק אישי כתוצאה ממעשי ההטעה. אין מוטלת עליו החובה להראות או להוכיח, בשלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, את שיעור הנזק והיקפו ואין עליו לכמתו, אלא “די בכך” שיראה כי נגרם לו נזק.”

המסכת העובדתית והמשפטית אשר הוצגה במסגרת בקשה זו מראה כי המבקשים עומדים בדרישה זו על נקלה.

6.4 נוסף ונטעים, כי המשיבות הן חברות ביטוח גדולות ויצובות בעלות חוסן כלכלי איתן, ותשלום סכום התביעה הייצוגית אין בו סכנה ליציבותן הכלכלית.

6.5 מהאמור לעיל עולה בבירור, כי הנזק הצפוי למשיבות בגין ניהולה של התביעה כתביעה ייצוגית, אם קיים בכלל, הוא פחות לאין שיעור מן התועלת הגלומה למבקשים, לכל אחד ואחד מחברי הקבוצה ולציבור בכלל.

6.6 לצורך חישוב נזקו האישי של כל אחד ואחד מהמבקשים, ערכו אלו בדיקה מדגמית לבחינת סכומי הפרמיות שנגבו בגין הרכיב של מערכת השמע האינטגרלית. מחישוב ממוצע זה עולה, כי המשיבות גבו לשווא מאת כל אחד ואחד ממוטחיהן, סך של כ- 50 ₪.

זה המקום לציין, כי חלק מהמשיבות בתחום רב, אינן מפרטות על גבי הפוליסה, את סכום הפרמיה המדויק אותו משלם כל אחד ואחד ממוטחיה בגין הרכיב של מערכת השמע האינטגרלית וחלקן אף “כוללות” סכום זה ביהוד עם פרמיות הנגבות בגין כיסויים אחרים. ואולם, המבקשים יטענו כי על אף שעל גבי חלק מהפוליסות לא מוצג ערך הכיסוי הביטוחי בגין מערכת השמע האינטגרלית, הרי שרכיב זה תומחר על ידי מי מבין המשיבות ועליתו נגבתה מאת המבוטחים/המבקשים/יחיד הקבוצה באופן זהה לזה שנעשה על-ידי מי מבין המשיבות ו/או חברות ביטוח זומות להן אשר תמחרו רכיב זה ממרשות במסגרת הפוליסות שהנפיקו למבוטחיהן.

6.7 אין בידי המבקשים נתונים המאפשרים עריכת אמדן מבוסס של הנזק הכולל שנגרם לקבוצה המיוצגת. לאור העובדה כי מדובר במספר רב של תובעים ולאור הסך של כ- 50 ₪ אשר נגבה בגין כל מבוטח ומבוטח, הדעת נותנת כי מדובר בעשרות רבות של מיליוני שקלים תדשים. משכך, מבוקש בזאת מבית המשפט הנכבד להורות למשיבות להמציא לידי המבקשים את כל המסמכים המפורטים ברישא לבקשה זו. עם קבלת המסמכים האמורים לידי המבקשים יהיה בידי המבקשים האפשרות האמיתית לחישוב סכום הנזק.

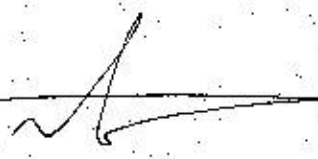
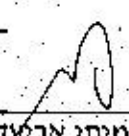
לחילופין וככל שקיים קושי לעמוד על נזקו האישי של כל מבקש ומבקש, מבוקש מבית המשפט הנכבד לעשות שימוש בסמכותו על-פי סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, ולהורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה.

6.8. עוד מבוקש מבית המשפט הנכבד, כמבוקש ברישת הבקשה, לקבוע את שכר טרחתם של עורכי הדין המייצגים את המבקשים בתובענה הייצוגית בשיעור שלא יפחת מ- 15% מהסכום שיפסק בתוספת מע"מ כדין, עבור טיפול בתובענה בערכאה הראשונה.

כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע, כי חלק מסוים שיקבע בית המשפט הנכבד מתוך הסכום ו/או שווי הסעד שיפסק, לאחר ניכוי ההוצאות ושכר טרחת עורך דין, בשיעור שלא יפחת מ- 5% משווי הסעד הכולל שיפסק לטובת כלל חברי הקבוצה, ישולם ו/או יינתן למבקשים, אשר טרחו בהגשת התובענה ובהוכחתה.

סיכום, יסוף דבר

- 7.1 בדיקה שערכו המבקשים בפנקס העליתו כי לא רשומה בו בקשה לאישור או תובענה ייצוגית, שהיא תלויה ועומדת, אשר השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לחברי הקבוצה המתעוררות בה, כולן או חלקן, זהות או דומות בעיקרן לשאלות כאמור המתעוררות בבקשה דנא לאישור.
- 7.2 המבקשים נמנים על ציבור צרכנים רחב אשר נפגע בעקבות התנהלות המשיבות. עניין דנא אינו עומד בחלל היקף ונראה כי יש למעול להשרשת נוהג פעולה תקין בכל הקשור לחובת הגילוי הנאות המוטלת על חברות הביטוח בכל הקשור לחיובים הנקטים על-ידיהם בקשר למבוטחים על-ידם.
- 7.3 חוק התובענות הייצוגיות על הוראותיו מטרתו להגן ולעגן עקרונות של מסחר ראוי והגון.
- 7.4 אין מקרה ראוי, נכון והגון יותר ממקרה דנן בו עצם קרות הנוק ונדאי וללא ספק ולו קל שבקלים, ואומדנו הינו כזה אשר מחייב נקיטת פעולה של הגשת תובענה ייצוגית אשר באמצעותה יישמרו וייאכפו זכויות הקבוצה המיוצגת.
- 7.5 במקרה דנן, בו המשיבות הינן חברות ביטוח המנפיקות פוליסות ביטוח בתחומים שונים ולא רק בתחום ביטוח רכב, הינן בעלות יכולת לפגוע בזכויות צרכנים ומבוטחים במגוון תחומים ובהיקף רחב. משכך, ראוי כי בעניין דנן יעמוד בית המשפט הנכבד על זכויות הצרכנים והמבוטחים הקשורים בפוליסות ביטוח מול המשיבות לכל ישנה הדבר בתחומים נוספים בהם עוסקות המשיבות מול צרכנים ו/או מבוטחים אחרים מאלו הנכללים בקבוצה.
- 7.6 לאור כל האמור לעיל מבוקש מבית המשפט הנכבד להיעתר לבקשה ולאשר את התובענה כתובענה ייצוגית, ולחייב את המשיבות בהוצאותיהם של המבקשים ובשכר טרחת עורך דין.
- 7.7 בית המשפט הנכבד מתבקש להוסיף וליתן הוראות נוספות בדבר הדין בתובענה כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון.
- 7.8 כן יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבות בהוצאות בקשה זו ובשכ"ט עו"ד בצירוף מע"מ כדין בגינה.
- 7.9 תגובה זו נתמכת בתצהיריהם של המבקשים, המצורפים כנספחים "ב" ו-"ג" לאימות העובדות המפורטות בה.
- 7.10 מן הדין ומן הצדק לאשר הבקשה.

 דוד איטה, עו"ד
 אביעזר, איטה ושות', משדד עורכי דין
 ב"כ המבקשים

תל אביב, היום 20 לחודש פברואר, 2008.